

Zteč

ČÍSLO 4 · ROČNÍK I.
13. LISTOPADU 1942
CENA K 1·50
LIST NOVÉ GENERACE

VĚŘIT A PRACOVAT!

Mladí pracují PRO ŘÍŠI

Již po delší dobu si čeští mladí lidé stěžovali, že nemají možnost jít do sousedních i vzdálenějších zemí na zkušenou, že jsou okolnostmi nuceni omezit se pouze na zkušenosti získané v úzkém domácím prostoru. Málokterý otec si mohl dovolit poslat svého syna za hranice, aby poznal svět. Pracující mladí lidé, ani naši otcové neměli peněz na nákladné zábavné cesty a jinak se čeští mladí lidé v minulých letech do ciziny dostat nemohli. Všechny státy evropské pevniny trpěly nezaměstnaností a uzavíraly se proto přílivu cizích pracovních sil. A český mladý člověk, chtěl-li do ciziny, nemohl vzít s sebou valuty, ale pouze svou práci. Tu však státy odmítaly, zvláště pak západní mocnosti.

Ruce nás mladých lidí chtěly pracovat, chtěli jsme jít hledat nové poznatky a zkušenosti. Vzpomínalo se na to, jak v 19. století chodili čeští řemeslníci po vyučení do Říše na zkušenou, na »vandr«, a že teprve po návratu, vyzbrojeni říšskými zkušenostmi, zakládali vlastní závody, vlastní dílny.

Byli sice mezi námi ustrašenci, kterým se vůbec nechtělo opustit maminčiny sukně. Byli toho názoru, že se jim dobře daří na místech, jež většinou nezískali svou prací, a že není třeba hledat nové cesty. Těchto jsme mívali ve svých řadách málo, vždyť jsme byli odedávna národem bojovníků práce. Tito mladí lidé, spokojení se svým místem a netoužící po vyšších metách, byli vždy bojácni a sobečtí. Chtěli žít jen pro sebe, chtěli znát jen svůj vlastní prospěch, své osobní blaho. Potkávali jsme je na ulicích, s bezvýrazným obličejem, na němž se objevil stín uspokojení jen tehdy, když mohli o něco dříve položit práci a věnovat se svým koníčkům, anebo jít s děvčetem na toulku bez cíle. Přiznáváme, že měli a mají kousek svého štěstí, kousek osobního blaha. Nám však se vždy zdálo, že tento kousek štěstí nestačí k tomu, abychom mohli říci, že jsme vykonali pro celek kus hodnotné práce. Vždyť ten, kdo chce žít jen pro sebe, jáko kdyby vůbec nežil. Nezůstane po něm ani stopy.

Tento druh české mládeže se v průběhu let ukázal nejpřístupnějším různým výmyslům šeptané propagandy, a to proto, že tito mladí lidé se vzpouzeli použít zdravého rozumu a jasně uvážit světový vývoj. Myslit bolí, to víme všichni. Na neštěstí však tito mladí lidé nakazili svým smýšlením, bijíce se v prsa a zaklínajíce se láskou k národu, také část pracujících mladých lidí, kteří podlehli jejich zpátečnickému vlastenectví, a zatím co dříve hořeli touhou jít do světa za zkušenostmi, staví se dnes nevšímavě k možnosti poznat říšský svět práce, poznat způsob skromného, ale při tom i za války tvořivého německého života.

Dva ročníky české mládeže, které dnes jdou za prací do Říše, vrátí se jednou zpět nejen jako rozumoví, ale i fanatičtí stoupenci nového uspořádání v Evropě. Je už pravidlem, že lidé, a zvláště mladí, se dají přesvědčiti jen skutečnostmi. Potom, když na vlastní oči viděli přednosti oné novoty, proti níž se dříve stavěli, stanou se tím přesvědčenějšími jejími stoupenci, oč dříve byli netečnější. Víme všichni, že kluci dovedou být tvrdohlaví a nedají nic na rady otcovy — až je poučí zkušenost. Dnes, když jdou čeští mladí lidé do Říše, neznají ještě tamnější život, nemají velkých vědomostí o rozsahu tam již uskutečněných sociálních zařízení, neznají blíže život německé mládeže sdružené v HJ, nevědí, co je to bojový duch zázemí spjatého na život a na smrt s frontou. A vidí-li čestný člověk život tvrdý, plný odříkání, stálé práce a stále nových úkolů, pak jeho svědomí mu nedovolí, aby se jen pokusil žít mimo tento svět a nestarat se o starosti svých německých spoluobčanů. A čeští mladí lidé jsou čestní, ti brzy pochopí rytmus říšského života a v krátké době se budou snažit vyrovnat svým německým kamarádům.

Až půjdou do práce nebo z práce, uvidí pochodovat ukázněnou jednotku HJ za zpěvu mužných bojových písní. Uslyší, že němečtí kamarádi se sejdou večer k Heimabendu HJ. Pocit podobný tak trochu lítosti a závisti naplní hrudi 95 procent mladých lidí. Řeknou si, že jejich pobyt v Říši nemá pro ně jen materiální výhody, když nabudou zkušeností v říšských závodech, ale zároveň si uvědomí, že nepracují jen pro sebe, že pracují pro sílu Říše a že z této síly se kus přenese také na nás, dovedeme-li přiložit ruku k dílu. Řeknou si, že pracují za nový život české mládeže. Poznání, že svou prací staví budoucnost českého národa v Říši a nové Evropě, dá jejich práci novou náplň. Vznikne u nich vědomí, že nežijí nadarmo. A při dovolené přijde domů mladík vědomý si svých povinností a zářící radostí, že může pracovat také pro něco vyššího než je vlastní prospěch. To pak bude největší morální zisk pobytu mladých Čechů v Říši.

Vladimír Dejmek

Účastníci studijní cesty Kuratoria Říši v Münchenu u Feldherrnhalle. Česká mládež uctívá památku prvních bojovníků nacionálního socialismu, padlých dne 9. listopadu 1923. Foto Sova

Věříme ve vítězství Říše

Když před několika měsíci vedla cesta Kuratoria pro výchovu mládeže přes München, stáli její účastníci dlouho před slavnou Feldhernhalle a kráčeli poté se zdviženou pravicí kolem místa, na kterém byla 9. listopadu 1923 prolita krev prvních mučedníků mladého nacionálně socialistického hnutí. Nedaleko tohoto místa postavila těmto prvním obětem vskutku nepomíjející pomník pevná vůle Vůdcova a toto místo stalo se putovním místem celého německého národa.

Každým rokem shromažďují se nejstarší bojovníci Adolfa Hitlera ke vzpomínce na onen 9. listopad 1923, a také v tomto roce promluvil před nimi Vůdce k celému německému národu. Tento vzpomínkový den nacionálně socialistické strany a německého národa znamená též pro nás mladé Čechy příležitost, abychom se zamyslili: prožíváme stoupání a klesání bouřlivé doby. Která strana a který muž v demokratických státech může zaznamenati takový skvělý vývoj a pevnost, jako nacionálně socialistická strana v Říši a jako její Vůdce Adolf Hitler? Vůdce může dnes jako před dvaceti lety vystoupiti před své věrné a vykázati se hrdým úspěchem, takovým úspěchem, jenž je tak veliký, že jej mozkem demokrata vůbec nelze pochopiti. Vůdce zůstal ode dne, kdy vyhlásil svůj program svým zásadám věrný a důsledně uskutečňoval své plány. Jak těžká byla však tato cesta neznámého hnutí od 9. listopadu 1923 až k 30. lednu 1933, kdy převzal Vůdce moc. Jak těžko bylo snad mnohému z věrných spolubojovníků věřiti pevně za starostí všedního dne ve Vůdcovo poslání a slepě jej následovati. To je veliká zásluha prvních spolubojovníků Vůdcových, že proti všem pochybovačům a na vzdor všemu pevně věřili v Adolfa Hitlera.

Jako tehdy musel vésti Vůdce veliký boj o moc v Říši, tu musí dnes opět bojovat za svobodu, bezpečnost a život Evropy. I když tento boj je tvrdý a těžký, tu je dnes pro nás všechny daleko snazší věřiti ve spravedlivou věc Vůdcovou a jeho vítězství, státi při jeho díle a pracovati pro ně, nežli tomu bylo pro jeho věrné, kteří šli za neznámým mužem proti moci státu, policejním obuškům, trestu vězení, všemožnému poškozování a společenskému opovržení. My všichni mohli jsme viděti nebo slyšeti, jak dosáhl Vůdce moci a zejména jaká díla uskutečnil od onoho 30. ledna 1933. Ti z našich řad, kteří po tři týdny cestovali Německem, jsou toho nepopiratelnými svědky. Když pak později byl německému národu jeho nepřáteli vnucen meč do rukou, tu jsme poznali, jak Vůdce umí vládnouti mečem, Polsko, Norsko, Holandsko, Belgie, Francie, Jugoslavie, Řecko — tyto všechny státy byly poraženy a obrovský bolševický kolos, který se zákeřně připravoval k přepadu Evropy, tomu byly německou brannou mocí zasazeny takové rány, že dnes již můžeme říci, že Německo a s ním spřátelené státy uchránily Evropu před záhubou. Taková je skutečná situace.

O

Jestliže nyní američtí a angličtí stratégové za vykrvácení svých nejlepších pluků a zničení nesčetného materiálu se dočasně zmocní kousku pouště, pak je to úplně bezvýznamné a může to úvésti v extasi nejvýše několik Židů v londýnském rozhlase. Nás to zanechává chladnými, neboť je mnohem důležitější, že se německý meč zmocňuje oblastí, které Evropa potřebuje. Co znamená několik set kilometrů vyprahlé pouště proti donské pánvi, žitné kobmoře kubánského území nebo naftovým polím Kavkazu. Hloupým propagačním křikem o Africe nezískají Angličané ničeho. Od Dünkirchenu, Kréty a Dieppe víme přece, co si máme mysliti o velkohubém anglickém žvanění. Především Evropa ví, že Anglie na pevnině absolutně nic neztratila a že Angličané budou vždy vrženi zpět do moře, kdykoli se

pokusí přijíti na kontinent se svými gumovými podrážkami a černě nebo zeleně pomalovanými obličeji. To vědí na Temži také velmi dobře. To jim bylo již několikráte dokázáno a tak hloupí přece jenom nejsou, i když v základě jsou nepochopitelně hloupí. Zatím co Stalin nepřetržitě křičí po zřízení druhé fronty v Evropě, servírují mu Angličané nejvýše nesmyslné vysoké hromadění oddílů a materiálu v poušti. Ne tam, nýbrž na východě se uskuteční to, co se musí uskutečnit pro existenci a budoucnost Evropy.

Kdo však ještě nedosti jasně vidí skutečné věci, tomu snad odstraní poslední závoj před očima zbabělý britsko-americký přepad francouzských držav v Africe. Roosevelt se tu opět pokouší dělati své špinavé obchody a natahuje své chtivé ruce po francouzském majetku v domněnce, že se Francie nemůže brániti. Opět jednou sáhl pokrytec v Bílém domě po svých průhledných argumentech, aby omluvil svůj loupežný čin, ale šéf francouzského státu mu dal jednoznačnou odpověď a pranýřoval podlý čin amerického arcigangstera.

Tento americko-britský akt dokazuje opět jednou způsobem co nejvýraznějším nenávist Anglo-Severoameričanů vůči Evropě v celé její velikosti. Zatím se Evropa dnes již uprostřed války nově uspořádává a stává se nerozborným blokem, předhánějí se Angličané a Severoameričané v důkazech nenávisti vůči našemu kontinentu. Sami se tím vyřazují jednou provždy. Evropa vybojuje sama svůj boj, který platí právě tak Britům jako bolševikům a i když oběti jsou těžké, tu nestojí v žádném poměru k tomu, co by ji očekávalo, kdyby Churchill a Stalin se stali vítězi tohoto zápolení a kdyby severoamerický arcigangster se svým židovským přívěskem škrabal na evropskou pevninu k podepsání mírové smlouvy. Avšak je postaráno o to, aby to zůstalo jen nesplnitelným snem, neboť kolo dějin se nedá točiti zpět a starý zpuchřelý svět umírá s důslednou pravidelností. A tak je to dobře.

O

V této situaci stojí česká mládež. I ona chce míti rovněž v této nové Evropě své místo. Ale v této nové Evropě bude míti místo jen ten, kdo spolupracoval pro novou dobu. I my jsme vyzváni spolupracovati: s opravdovostí se chceme přiznati k této nové Evropě tím, že pracujeme pro Říši. A až pak v budoucnu budou vyvěšeny vítězné vlajky a vznikne nová zářící Evropa, tu naše víra v Říši a naše práce pro Říši nám v oné hodině nedovolí sklopiti zahanbeně oči, až mládež Evropy pozdraví zdviženými pravicemi nový zítřek.

Výklad nařízení O VÝCHOVĚ MLÁDEŽE

Dr. Josef Victoriu

Kuratoriem nazývá se zpravidla sbor osob, kterému jest svěřena péče o určité záležitosti významu všeužitečného. Také Kuratorium pro výchovu mládeže je takovým sborem, který se skládá z předsedy, předsednictva a dalších členů. Předseda tohoto sboru jmenován je státním presidentem, kdežto členy předsednictva povolává sám předseda. V čele předsednictva stojí pak generální referent, rovněž předsedou ustanovený. Jak již dříve bylo řečeno, je Kuratorium zároveň ústředním úřadem protektorátu. Členové jmenovaného sboru zaujímají tedy vedoucí postavení i v tomto ústředním úřadě. Předseda je hlavou ústředního úřadu a vedoucí pracovních skupin tohoto úřadu jsou zároveň členy předsednictva; jinak mohou do předsednictva k poradním účelům jako další čestní členové býti povolány osobnosti z veřejného života, obzvláště také z oboru hospodářského, kulturního a školského. Rovněž generální referent, postavený v čelo předsednictva, zaujímá své místo v ústředním úřadě. To patrno již z toho, že je nazván referentem, kteréhož názvu se v ústředních úřadech obvykle užívá. Z přívlastku „generální“ pak vychází, že jest nadřízen všem ostatním referentům úřadu, zjednává si přehled o činnosti vedoucích pracovních skupin, na které se úřad dělí a referuje hlavě úřadu — předsedovi.

Tak je tedy sestaveno ústředí, jehož úkolem je říditi povinnou službu mládeže. Vlastní provádění této povinné služby může býti Kuratoriem svěřeno určitým právnickým osobám, a sice spolkům. V úvahu připadají zde nejenom spolky, které si vytkly výchovu mládeže za svůj účel, nýbrž i takové, které mohou vůbec v tomto směru vyvíjeti činnost, ať už výhradně anebo vedle činnosti jiné.. Prováděcí nařízení samo vyjmenovává zde příkladně spolky sportovní, tělovýchovné, turistické, ochotnické, spolky vyvíjející činnosti kulturní a vlastivědnou a organisace stavovské. Tyto poslední zajisté za předpokladu, že také zde běží o spolky, zřízené na základě spolkového zákona. Spolky zde jsou vypočítány ovšem pouze příkladně, takže tím jejich výběr není uzavřen.

Stojí za povšimnutí, že pověřeny mohou býti jenom spolky, tedy nikoli jiné právnické osoby, na př. nadace či ústavy a ovšem také ne zařízení, která vůbec za právnické osoby pokládati nelze, na př. taková, která jsou ve vlastnictví soukromých osob anebo firem, i když účelům výchovy mládeže slouží. Tyto instituce tedy samy o sobě prováděním povinné služby mládeže pověřeny býti nemohou a nemají také povinnosti z toho důvodu vycházejících. Mohou ovšem i takováto zařízení do povinné služby se zařaditi a to prostě tím, že se za tím účelem dají k disposici některému ze spolků pro ten případ, že mu pověření bude uděleno.

Pakliže ovšem spolek bude pověřen prováděním povinné služby není tím řečeno, že by se musil všech ostatních svých vytčených úkolů vzdáti, nýbrž může je sledovati i nadále, jak patrno ze slov prvního prováděcího nařízení, kde se mluví výslovně o spolcích, které třeba pouze částečně také (totiž vedle jiných účelů) v oboru výchovy mládeže činny býti mohou.

O pověření musí spolek u Kuratoria pro výchovu mládeže požádati zvláštní žádostí na úředně předepsaném formuláři, jak bylo v úředním listě zevrubně vysvětleno. Zde jest dbáti zvláště toho, že nestačí, aby o pověření ucházel se pouze ústřední svaz, ve kterém jsou některé spolky sdruženy, nýbrž musí zažádati každý spolek zvlášť, jelikož také pověření může býti uděleno pouze spolkům jednotlivým. Kuratorium pak rozhodne, který z ucházejících se spolků jest pověřiti a o pověření příslušnému spolku vydá zvláštní osvědčení, potvrzující, že spolek je zanesen do rejstříku spolků prováděním povinné služby mládeže pověřených.

O čem mluvíme a co vlastně neznáme?

LIBERALISMUS VČEREJŠKA *proti socialismu dneška*

Tyto dva pojmy jsou dvěma velkými protiklady a mladí lidé neustále o nich slyší a čtou. Slova jsou nám známa, není však nám znám jejich obsah a proto se s ním blíže seznámíme.

Liberalismus rozkládal národ

Liberalistické nazírání kladlo největší důraz na jednotlivce. Národ, pospolitost byly mu pouze součtem jednotlivců. Každý z nich měl podle liberalismu pokud možno se svobodně a volně rozvíjeti. Zákon omezoval jednotlivce jen tehdy, když by svým postupem ohrožoval jiného jednotlivce; neomezoval ho však, poškozoval-li svým jednáním celý národ. Nepsaným heslem liberalismu bylo: prospěch jednotlivce má přednost před prospěchem celku. Hospodářský zisk stál v popředí. Služba národu stála buď hodně v pozadí nebo se na ni vůbec nemyslelo. Hesla francouzské revoluce »rovnost – volnost – bratrství« vedla ve skutečnosti k rozkladu, neboť lidé si od přírody rovní nejsou a na základě hesla »rovnost« žádali lidé méně nadaní, méně schopní přístup na místa, která vyžadovala velké odpovědnosti a tím také schopnosti.

Příklad z našeho života

V 19. století přicházely na střední školy pouze děti šlechty a měšťanstva. Dělnictvo žádalo, aby také jejich děti měly stejné právo. Když se tento požadavek splnil, šly na střední školy děti všech vrstev obyvatelstva, ale bez rozdílu, zda mají předpoklady ke studiu či nic. Výsledek jsme viděli: přemíra průměrných úředníků a nedostatek dobrých dělníků a podnikatelů. Z tohoto příkladu je zjevno, že liberalistická zásada rovnosti vedla ke škodě jak jednotlivců, kteří nenalézali životní uplatnění, tak celku, neboť ten trpěl bídou svých příslušníků. Kdyby byli lidé hleděli na prospěch celku, nebylo by nadbytku středoškoláků, měli bychom dosti odborných sil a neměli bychom jako celek i jako jednotlivci ony potíže, které nás trápily zvláště v minulých letech.

Podřiďme se prospěchu celku

Dá-li jednotlivec přednost prospěchu národa, pak nastoupí na místo, kde ho národ potřebuje, koná tam užitečnou práci, na př. vyrábí zboží, které je vysoko ceněno, nebo obdělává půdu a zajišťuje tak výživu národa. Národ je pak silný, vážený a může členy své pospolitosti za jejich práci dobře odměňovat, zatím co národ v době liberalismu mohl své příslušníky, kteří se hnali slepě pouze za svým zdánlivým prospěchem, odměňovat pouze hubenými platy. Žene-li se každý jen za vlastním prospěchem, zahyne nakonec národ a jednotlivci s ním. Pracuje-li každý pro národní pospolitost, pak národ vzkvétá a s ním také jednotlivci.

Co je socialismus?

Vidíme, že jediná zásada socialismu: prospěch národa jde před prospěchem jednotlivce, může být vodítkem nás mladých v našem životě. Socialismus klade na prvé místo službu, službu celku a potom teprve zisk jednotlivce. Socialismus žádá, aby jedinec dovedl potlačit v sobě sobectví, socialismus je pevné, nerozborné vědomí povinnosti a vůle, kdykoli přinést oběť ve prospěch celku. Socialismus žádá uplatnění všech vrstev národa. Nevylučuje dělnictvo z národa, jako to dělalo liberalistické 19. století. Také dělník musí mít účast na hospodářském výtěžku své práce. Dělníka socialismus neodbývá almužnami, příležitostnými dary, starostí o ošacení jeho dětí. Socialismus nemá nic společného se »sociálními« dary liberalistického měšťanského světa, neboť dary byly pouze záplatou na zlo, ale nesnažily se je vymýtiti z kořene. Socialismus dává všem členům národa, tedy také pracovníkům rukou, stejné možnosti vzestupu. Nedává tedy všem stejná práva na určité postavení v životě, pouze stejnou možnost. Záleží pak na schopnosti a výkonu každého člena národní pospolitosti. Tato socialistická zásada musí být zásadou nás, mladých Čechů, jen svými výkony si totiž můžeme vydobýt místo ve světě.

MLADÝ ČLOVĚK

Jsme stvořeni pro život, život pro nás

Podobá se řece. Je dravý, rozhodný, miluje spád a peřeje.

Má víru, plány, chce stoupat, překonávat, něco velikého vykonat.

Má proto sklon k radikalismu. Rád kritisuje, zdá se mu vše být zastaralé, zpuchřelé, horlí pro nápravu.

Řeka se však někdy vymkne svému břehu. Vystoupí z řečiště a rozlévá se svobodně. Zaplavuje zahrady, strhává mosty, úrodnou prst splachuje.

Takový člověk musí kritisovat stůj co stůj. Jeho nadšení se mění v tyranii. Když prohlásí někdo, že toto divadlo bylo skvělé, on musí dokazovat, že to byl naprostý kýč. Když mu řeknou, aby mluvil potichu, mluví tak, že mu nelze rozuměti nic, řeknou-li mu, aby mluvil hlasitě, počne křičet a hulákat. Nestačí mu sport, on láme rekordy. Ani slunce není před ním jisté. Ani hvězdí. Buďto příliš pálí, nebo je příliš mdlé. Hvězdy nikdy nesvítí nad jeho povýšeností dostatek jasně. Divadlo bylo neskonale hloupé, film nudný, přednáška nemožná. Řečník polykal slabiky, hloupě se tvářil. Herec svou úlohu neuměl. Profesoři jsou hlupci, církev je zaostalá. Všude byl, všechno zná, všechno je měšťácké a tupohlavé!

Život je řád. Život je umělecké dílo. Umělecké dílo je harmonie.

Ani né málo, ani né mnoho, to je harmonie.

Strom roste nakřivo. Je nutno mít trpělivého zahradníka. Musí jej přivázat ke kůlu. Narovná se. Pomalu, ale narovná se.

To se nelíbí mladému kritikovi. On chce radikálnost. Ihned, za každou cenu. On ten strom rovná násilím. Přepne. Strom se zlomí.

Poznal, že druzí kamarádi ho nemají rádi. Je nerad viděn v jejich společnosti. Byl několikrát pokořen, poražen, ponížen. V jeho duši se vzmáhá zoufalý vztek. Hloubí se tu propast mezi snem a skutečností, mezi ideálem a šedivým životem, který jest harmonie. Namlouvá si, že byl zneuznán. Jeho ideály pošlapány, jeho sny zbořeny. Lidstvo je nemožné a tupé. Zanevře na společnost. Uzavře se do svého »JÁ«. V jeho ruce se objevuje nejčastěji zrcadlo. Octl se v zrcadlovém sále. Nalevo, napravo, všude je ON. Jeho záliby, jeho zpěv, jeho úloha, jeho jídlo, jeho papuče. Celý svět je on. Události světové posuzuje podle toho, jak jemu prospívají nebo škodí. Anebo se vzbouří. Jeho energie se vykolejí. V jeho činnosti jest kus zlomyslné radosti z zla. Zlo jest vzpoura. Chtěl kdysi dobro. Už ho nechce. Miloval světlo. Už nemiluje. Oblíbil si stín. Už se nedovede podívat přímo do obličeje. Už jeho dopisy nemůže čísti otec, už se nedovede usmívat už se nedovede radovat z růže. Růži utrhne a zahodí. Záhon pošlape.

Kostky stavebnice rozhází. Dětem rozbíjí jejich hračky. Vidí-li, že je někdo spokojen, musí mu radost zkazit. Navlékl si masku. Přetvařuje se. Omrzela ho modlitba, bohoslužby jsou nemožně dlouhé, řád a kázeň to jsou třmeny. Obchází, podlézá, kličkuje. Proud jeho síly už nepohání mlýny, už nevyrábí energii, která rozsvěcuje tisícerá okna, už se neumí usmívat jako děcko. Jen pohrdlivě trhá koutkem, jen blahovolně se dívá na ty »zaostalce«. Hrubost považuje za statečnost, násilí za moc, hněv za spravedlivost.

Zvrátil hodnoty. Ztratil harmonii. Ztratil rovnováhu.

Odcizil se světu skutečností. ■

Z NAŠEHO SVĚTA

● **Povinnost být odvážným.** Již po delší dobu se mladým lidem připomínalo, že je jejich povinností, aby se odvážně dívali do světa a nebáli se projevit svůj názor na dnešní stav české mládeže a vůbec na světové dění. Z četných dopisů, které nás docházejí, je patrno, že česká mládež se již nebojí projevit své smýšlení. Začíná být odvážnou ve svém myšlení a je nutno, aby si tuto vlastnost zachovala a rozšířila ji na všechny obory svého života.

● **Pro intensivní spolupráci děvčat.** Zatím co mladí muži ze všech krajů Čech a Moravy projevují značnou aktivitu, neslyšíme téměř nic o děvčatech. Jako kdyby děvčata z české mládeže vypadla a zůstali zde jen chlapci. Zdá se, že nedovedou ze svého života nic projevit a při rozmluvách prohlašují, že se mezi nimi nic neděje. Nechceme věřit, že by život našich dívek byl tak suchopárný, že by se o něm nedalo několik řádek napsat. Děvčata se nesmějí dát zahanbit.

● **Také mládež Prahy pochoduje.** I když se nám ještě objevují potápky na Zimním stadionu, probouzí se mládež Prahy stále rychleji. Kdežto ještě před rokem nebylo možno zaznamenat mezi pražskou mládeží větší jiskéru zájmu o příští vývoj naší výchovy, jsme dnes o značný krok kupředu. Mladí lidé z Prahy, většinou učedníci, středoškoláci a mladí dělníci, se hlásí k spolupráci na nové české mládeži. Je to potěšitelným zjevem, že i velkoměsto, jehož mládež bývá považována za méně aktivní, vystupuje na scénu. Je jasno, že české mladé lidi zajímá stále více jejich budoucnost, než pochybné zábavy.

Ztratil jsem den. Tuto větu by si mohlo říci každého večera značné množství mladých lidí, jak chlapců, tak děvčat. Je rozdíl mezi tím, zda jsme strávili den pouhým řemeslným vykonáváním své práce, nebo zda jsme dovedli do ní vložit kus svého vlastního já. Je rozdíl v tom, jak se středoškolák připraví na příští den. Jdeme-li do školy s černým svědomím nevykonané práce, pak mladého muže, který chce něco jednou ve světě znamenat, nemůže těšit onen získaný čas. Oč příjemnější je doba, kterou získáme správnou dělbou práce, než zanedbáním povinností.

Zabýváme se vážnější četbou? Dosti často jsme slýchávali, že dnes, my, česká mládež, neznáme žádnou jinou četbu než určité revolverové svazky. Dnes nastává stále znatelnější odklon k literatuře politické a politicko-zeměpisné. Mladí se chtějí poučit o zemích, kudy dnes jdou dějiny, a chtějí znát příčiny těchto dějů. Bude-li zájem o tento druh české knihy stoupat, pak je česká mládež na dobré cestě.

NÁSTUP V ORIENTĚ

Již od polovice 19. stol. bylo velkým snem Anglie zřídit si v zemích Středního Východu celistvé imperium a proto také veškerá anglická politika k osmanskému císařství byla vedena tímto směrem. Po berlínském kongrese roku 1878 obsadila Anglie ostrov Cypr a krátce nato roku 1882 Egypt. Veliká hra o dědictví turecké říše začala pak v první světové válce, kdy anglický vyjednavač Sykes a francouzský Picot si rozdělili mezi sebou turecké země. Anglie si vyhradila celou Mesopotamii, to je dnešní Irák a spojovací cestu po souši ze Středozemního moře do Indie. Francie opětně celou Syrii, mossulskou naftu a velkou část jižní Anatolie. O Palestině se nemluvilo, ale tajně a později veřejně ji Britové slíbili Židům. Italii byla přiznána pouze malá část jižního Turecka. Zatím co smlouvali Angličané toto ujednání, slíbili Arabům vytvoření velkoarabské říše. Arabské kmeny věřili v tento slib a vzbouřili se proti sultánovu panství. Angličanům se tak za pomoci Arabů podařilo ovládnout země Středního Východu. Když se však po versaillském diktátu jednalo o uspořádání tohoto prostoru, ukázalo se, že Angličané Araby prostě podvedli a rozdělili si panství společně s Francouzi. Historii těchto událostí a vývoj Středního Východu v posledních 20 letech líčí kniha »Nástup v Orientě« od W. v. Lojewskiho. Zajímavé jsou zvláště části líčící dnešní situaci, Turecko na rozcestí světové politiky mezi Anglií, Sověty a Novou Evropou a vývoj arabské myšlenky.

Zteč

LIST NOVÉ GENERACE

VYDAVATEL KURATORIUM PRO VÝCHOVU MLÁDEŽE V ČECHÁCH A NA MORAVĚ ● NÁKLADEM A TISKEM MELANTRICHA, PRAHA ● ODPOVĚDNÝ REDAKTOR VLADIMÍR DEJMEK ● REDAKCE PRAHA III., MALÝ FÜRSTENBERGSKÝ PALÁC, VALDŠTÝNSKÁ 12 ● ADMINISTRACE PRAHA II., VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ 36, TEL. 21451. ● ČTVRTLETNÍ PŘEDPLATNÉ K 9.— (VČETNĚ DORUČNÉHO K 0.35) ● CENA LISTU ROZUMÍ SE FRANKO TISKÁRNA ● NOVINOVÁ SAZBA POVOLENA ŘEDITELSTVÍM POŠT V PRAZE Č. 233.416/11la 1942. ● DOHLÉDACÍ ÚŘAD PRAHA 25.

Co se děje ve světě a u nás doma

Angličané a po nich také Severoameričané se snažili již od počátku této války dosáhnout úspěchu vždy na místě, kde předpokládali slabý odpor. Viděli jsme to při přepadu Syrie v létě 1941, na Madagaskaru v posledních týdnech a dnes je to Francouzská severní Afrika, kde chtějí Anglo-Severoameričané dosáhnout laciného úspěchu. Vidíme, že vojska plutokracií se bojí dostat se do styku s německými armádami, neboť je všeobecně známo, jaké trpké zkušenosti si odnesli přátelé Říše, kdykoli se setkali s německým vojákem. Ačkoliv na egyptské frontě nahromadili Anglo-Severoameričané značná množství válečného materiálu, nepodařilo se jim vyrvat maršálovi Rommelovi iniciativu. V Londýně jsou si toho vědomi a proto jejich zpravodajství o válečném poli v Egyptě ztratilo svou dřívější velkohubost. Pohyby nepřátelského loďstva ve Středomoří jsou stále v ohni německo- italských bojových letadel. Na Kavkaze pronikají německá a spojenecká vojska stále hlouběji a překonávají jeden horský průsmyk za druhým. Bolševici očekávají příští zimu s nesmírnými obavami, neboť jejich průmysl, doprava a zásobování jsou úplně rozvráceny.

Anglo-severoamerické sboru gangstersku přepadlu Francouzskou severní Afriku. Náš obrázek ukazuje přístav a město Alžír, kam bylu zaměřenu nejurudký útoku anglo-severoamerických zločinců. Foto Scherl

Italská posádka u protipancéřového děla střeží opěrný bod v poušti. Foto: Luce - Ceps

Němečtí horští myslivci na pochodu v kavkazských horách
Snímek: PK-Scherl

DER RAUM DES KAUKASUS
IM VERGLEICH ZUM GROSSDEUTSCHEN REICH

Mapka Kavkazu s vyznačenými oblastmi leteckých středisk. Na Kavkazu houževnatě a vytrvale postupují jednotky německých branných sil proti zarputile háječím posicím bolševiků. Snímek Ceps

Vůdce promluvil ke staré gardě na vzpomínkové slavnosti 8. listopadu v Mnichově. Přinášíme obrázek na shromáždění starých bojovníků při řeči Vůdce. Foto Hoffmann

ADOLF HITLER

JEHO ŽIVOT A DÍLO

Školní nakladatelství pro Čechy a Moravu v Praze vydalo životopisnou studii Jana Zloma: »Adolf Hitler — z jeho života a díla«.

Pečlivě zpracovanými a vhodnými obrázky doloženými údaji o životě Vůdcově a jeho činech od nejútlejšího mládí až do dnešní doby přibližuje nám jeho osobnost, abychom z mosaiky vykonaných úkolů a prožitých skutečností snáze poznali velikost, vůli a sílu této jeho tvůrčí osobnosti, která ukázala německému národu jeho dějinné poslání, jakým je Velkoněmecká říše a která povede všechny árijské národy mladé Evropy vstříc do zasloužené budoucnosti.

Příští generace budou číst v dějinách jeho jméno, zapsané velkými písmeny. Památným dnem bude 20. duben 1889, kdy se v Braunau na Innu narodil celnímu úředníku Aloisu Hitlerovi syn Adolf.

Vyrůstal ve venkovském prostředí a byl otcem určen, aby se stal státním úředníkem. Ale mladý Adolf Hitler vidí nejvyšší zálibu v malířství, velmi značně se zajímá o dějepis, zeměpis a hudbu a již ve svém časném mládí uvažuje na podkladě tehdejších hospodářských a politických těžkostí o sjednocení všech příslušníků německé krve v jednotné Říši, kolem které by se soustředila celá Evropa. Na počátku jeho životní cesty stíhají ho však kruté rány osudu. Umírá otec a nedlouho potom matka. Ty tam jsou naděje na uměleckou dráhu. Před mladým Adolfem Hitlerem jsou nyní tvrdá léta práce a odříkání. Vidí však bídu dělníkovu a poznává, že jest způsobena cizorodým židovským živlem. V těchto letech tkví také základ jeho socialismu a základ jeho velké životní práce.

Válka přivádí Adolfa Hitlera na západní frontu, kde získává vyznamenání za své hrdinské činy a kde také je raněn a při plynovém útoku nepřítele vážně ohrožen jeho zrak. V lazaretu se dovídá, že je konec války, že Německo, pro které se jeho kamarádi na frontě tolik obětovali, dostává se do spárů židovsko-marxistického kapitálu. Ne, není na pochybách — stane se politikem, aby vyrval svůj národ a ostatní evropské árijské národy z těchto nebezpečných spárů.

Pro něho však bylo a je odpovědným úkolem: nezištná a poctivá práce pro druhé — pro národ. Blaho celku bylo mu vždy nade vše.

Jan Zlom ve svém dílku rád na podkladě skutečností konstatuje, že vzorný život Adolfa Hitlera a jeho obrovské dílo je také českému národu vzorem, neboť český národ, žijící v těchto zemích po staletí úzce spjat s národem německým, má právo se radovati ze společného Vůdce, obdařeného samou Prozřetelností dějinným posláním v celé Evropě.

V této válce stojí proti sobě dva světy. Kapitál a zpátečnická reakce proti práci a pokroku. Jest předem jasné, na které straně bude vítězství. Toto je tím jasnější a určitější, máme-li vědomí, že nad námi a nad celým civilisovaným světem bdí prozíravé oko Vůdcovo, oko zkušeného kormidelníka, který řídí Evropu do klidných a bezpečných vod budoucnosti.

Stb

V bývalém Trůnním sále pražského Hradu konala se 4. listopadu významná slavnost, na které budova bývalého japonského diplomatického zastupitelství v Praze byla darem japonské vlády odevzdána pro Německou říši Zastupujícímu říšskému protektoru ᛋᛋ-Oberstgruppenführerovi a Generaloberstu policie Daluege, který rozhodl, že bude sídlem Orientálního ústavu Německé Karlovy university. Slavnosti se zúčastnili četní zástupcové strany, státu a branné moci, mezi nimi státní tajemník ᛋᛋ-Gruppenführer K. H. Frank, jakož i japonští diplomaté z berlínského velvyslanectví. Jménem japonské vlády odevzdal velvyslanecký rada Kawahara budovu říšské vládě a Zastupující říšský protektor ᛋᛋ-Oberstgruppenführer a Generaloberst policie Daluege vzpomněl dávného a věrného přátelství, které japonský velvyslanec v Berlínu Ošima chová k Německé říši. Prohlídkou hradu a jeho památností byla zakončena slavnost, která pro další prohlubování srdečných německo-japonských přátelských styků má velký význam. Na obrázku: Zastupující říšský protektor ᛋᛋ-Oberstgruppenführer a Generaloberst policie Daluege, státní tajemník ᛋᛋ-Gruppenführer K. H. Frank, velvyslanecký rada Kawahara a oficielní osobnosti německé a japonské při slavnostním odevzdání daru v bývalém Trůnním sále pražského Hradu. Snímek: Centropress

Národní odborová ústředna zaměstnanecká, oddělení Radost a práce, pořádá ve všech závodech Protektorátu zábavné hodiny pro zaměstnance přímo v jejich pracovním prostředí. V minulých dnech zúčastnil se jedné z těchto přestávek předseda Kuratoria mládeže a ministr lidové osvěty Emanuel Moravec. Na snímku pan ministr Moravec uprostřed čestných hostí na nádvoří Plzeňského pivovaru, pro jehož dělnictvo byla uspořádána zábavná přestávka. Snímek: ČTK.

ŽIVOT A PRÁCE

Náš skutečný vzor pro sociální pomoc

Jsou mezi námi lidé, kteří netuší, že stojíme uprostřed rozmachu sociálních snah, ale na druhé straně sociálně revoluční motiv dějin přivedl mnoho lidí k rozumu a ukázal jim náplň doby. Posuzujeme-li všechno zdravě a měřítkem jasné skutečnosti, tenkráte musíme postřehnout, že tato doba je počátkem úžasných přeměn a především, že je počátkem rozsáhlé sociální reformy.

Proto na prvé místo sociálního zaměření doby se staví **sociální pomoc**. Pod tímto pojmem si dnes nepředstavujeme mihavé včerejší škemrání, nýbrž skutečnou lidskou pomoc, posvěcenou zaníceným náboženským přesvědčením, že všichni jsme na sobě závislí, že jeden nemůže žít bez druhého.

Nepochybujeme, že u nás v Čechách a na Moravě se sociální otázce a sociální pomoci věnovala pozornost již dříve. Jenže zvykem povahy, vychované v pokojném maloměšťáckém životě, jehož hladina se nikdy nevzdouvá, bylo více slibování a hovorů, než pořádných skutků. Až teprve novodobé německé řešení sociální pomoci nám ukázalo, že ji nelze brát na lehkou váhu a že je ji možno řešit jedině přesvědčivými činy. To si umí spočítat na prstech každý, kdo neměl čtyři roky hlavu pod stolem. Každý člověk s otevřenýma očima musel dojíti k názoru, že přeměnu v nazírání na sociální pomoc u nás učinil německý vzor správně vedené sociální politiky. Mzdová hladina stoupla, životní úroveň dělníka se zvýšila, početné rodiny mají postaráno o pomoc a co víc, práce se stala povinností a výsostným symbolem cti, a to všechno je jen dech nové doby, kterou do našeho prostoru přinášel od 1. října 1938 až do 15. března 1939 německý člověk.

To není odkaz demokratického zřízení bývalé republiky, ani bolševismu, který k nám vanul celá dvě desetiletí, nýbrž tak k nám začala hlasitou řečí mluvit nová doba. Tento fakt nemůže nikdo zastřít pomyslným filosofováním u sklenice piva. A toto přiznání není také ničím, za co bychom se mohli stydět.

Novodobému německému vzoru musíme také přizpůsobit všechno počínání pro trvalé rozřešení sociální pomoci. Na jeho příkladě můžeme ohmatat důsledky vytrvalého pomáhání. Sociální pomoc podle tohoto skutečného vzoru smaže určitě obrázky, které nám v mysli občas kreslí včerejší vzpomínky.

Jak vypadala sociální pomoc včera? Chudý řemeslník onemocněl a už se neuzdravil. Jako živnostník nebyl pojištěn u žádného ústavu. Práce neschopný, zůstal odkázán na ženu. Prosil úřady i korporace o podporu, ale nanejvýše si na něho vzpomněl někdo s almužnou. Mrzáka nakonec až do jeho smrti musela ošetřovat i živit jeho žena. A takových případů bylo na tisíce.

Dnešní sociální pomoc, jako se buduje i u nás, již nedopustí, aby se něco podobného opakovalo. Z podnětu vlády a státního presidenta se začíná rýsovat „dílo sociální pomoci". Žádný spoluobčan nesmí trpět bídou, ani tuto bídu nesmí zakrývat, bude se pomáhat matkám při výchově jejich dětí a nezapomene se ani na staré pensisty. Sociální pomoc se stane skutečností a nebude již existovat jenom na papíře. A české „dílo sociální pomoci" bude budováno podle osvědčeného a skutečného vzoru, poněvadž jen tak může také přinésti žádoucí výsledky.

Do této akce bude zapojen celý národ. Budou to svobodná povolání, která přispějí dávkami i všichni ostatní zaměstnanci srážkami z platů a mezd.

Velkorysé budování sociální pomoci je stavbou nového pilíře národní budoucnosti. To je si třeba uvědomit, máme-li před očima skutečný vzor. Na každém upřímném Čechovi chceme, aby se zbavil všeho sobectví, aby rozevřel své srdce a s největším zanícením aby chápal všechny hluboké sociální změny. A chceme-li jeden druhému pomáhat, nesmíme se stydět sáhnout hluboko do kapsy. Slov bylo slyšet už dost, je třeba konečně, aby nadešla doba sociálních činů, aby si každý český dělník uvědomil svůj závazek k národnímu životu a k opravdové sociální pomoci.

František Smrček.

K PRACUJÍCÍ MLÁDEŽI

To je příklad pro vás, hoši! Můžeme dnes zaznamenati dva krásné příklady českých chlapců, kteří si řekli, že se v životě raději spolehnou na své ruce, než na teplé místo za kancelářským stolem. První, Hubert Kytýr z Pacova, je synem stavitele a po předběžném vzdělání mohl jít klidně na studie. Chlapec si však raději vybral povolání: pracuje jako zednický praktikant. Druhý, Tomáš Kůs z Nezdic, Böhmerwald, vychodil obchodní školu a mohl ihned nastoupit v kanceláři. Počítal však raději a začal jako kominický učeň u svého otce. Tomáš Kůs nám také napsal, jaké byly jeho první pocity, když začínal:

První pocit v koženém kominickém oděvu mi připadal jako ve svěrací kazajce. Přišli jsme do chaty na Javorníku, a když jsme stoupali po schodech na půdu, vylezli na střechu a konečně i na komín, tak mi bylo úzko, neboť se mi zdálo, že se každou chvíli octnu na dlažbě. Jedinou záchranou byl pro mne hromosvod, kterého jsem se křečovitě držel. Potom přicházelo první zaučování. Naučil jsem se lézt v komínech. Horší to bylo s dýcháním po kominicku. Vdechovati se musí přes šátek ústy a vydechovati nosem. Také se mi stalo, že jsem si to hned neuvědomil, avšak hned jsem to poznal účinkem, když jsem měl nos plný sazí. — Kominík musí být stále veselý, i když by mu do úsměvu nebylo. Den ze dne se kolena omačkávají, až si člověk na tuto práci zvykne a nerad bych ji dnes opouštěl.

To jsou slova kominického učně. Takových chlapců bychom měli mít víc, poněvadž práce nezesměšňuje, ale šlechtí. S takovými chlapci se nemusíme bát budoucnosti!

Jaroslav Linhart:

VŠEDNÍ DEN

Buď práce požehnána!
teklo město v rytmu tarantel,
v nichž transmise se chlubí svojí
silou.
tympánem buší ocel o ocel
a přehlušuje hudbu pošetilou.
Nadešlo poledne, jež siestovou vůní
zaválo městem od zvonících lžic,
ale velký orchestr
hřměl svoji hymnu stále víc a víc.

A komín skládá temný parasol
na střechu továren a domů
ztichajících...
Můj dni, již odnes radost svou i bol

Havířství na Kladensku řemeslem

Na Kladensku byly položeny základy k nové havířské tradici. Až dosud hornictví nebylo řemeslem, nýbrž jen obyčejným zaměstnáním. Teprve letos nastala změna. Několik desítek zdravých chlapců nastoupilo na kladenských dolech jako učedníci. Budou fárat do dolů, dobývat uhlí a chodit do školy. Jejich učební doba potrvá tři roky jako u ostatních řemesel. A teprve po vyučení budou řádní a kvalifikovaní havíři. Dosud stačilo, když prostě mladý člověk se odhodlal jíti k havířské práci. Havířem se mohl stát mimo to i kterýkoliv jiný člověk bez potřebné kvalifikace. To byl také hlavní důvod toho, že tito lidé, kteří v havířině hledali poslední prostředek k obživě, donucení poměry hospodářské krise, k havířině nepřilnuli a neviděli v ní smysl svého života. A havířina je právě tak poctivá práce jako ostatní obory. Proto založení nové havířské tradice na Kladensku má nyní zvláště velký význam. Havířina se stává od těchto okamžiků řemeslem. Už v příštích letech budou vyrůstat kvalifikovaní havíři, kteří v této práci budou hledat všechno pro svůj život.

Tato významná změna v kladenské havířině se pojí i s uznáním, které se kladenským horníkům dostalo. Horníci na Kladně plní příkladně povinnosti doby, pracují zvýšenou měrou a několikrát znásobili výnos své práce proti dřívějším letům.

Hornictví patří k nejdůležitějším oborům lidské práce. Kdyby nebylo uhlí, nebylo by tepla, dopravy a ničeho. Hornictví pomáhá žít. Ve východním prostoru se otevírají nové poklady v zemi. Bude příležitost i pro české horníky. Stará slavná tradice havířů se vrací. Slovo havíř bude mít opět čistý význam, tak jako mělo v dávných dobách, kdy germánští havíři hledali černé poklady v střední Evropě a kdy býti havířem bylo největší ctí. K tomu se musí vrátit mladí horníci i u nás.

Havíře sice živí jen tvrdý kámen a tvrdý zápas se zemí, ale právě v tvrdosti jeho práce je ona věčná krása . . .

fs

Více mléka

V těchto dnech byla v Praze a v Brně zahájena putovní výstava „Více mléka", kterou uspořádalo ministerstvo zemědělství, a která během zimních měsíců bude postupně instalována v jednotlivých krajských městech Čech a Moravy. Jistě nebude zemědělce, který by tuto výstavu neshlédl a nezařídil se ve svém hospodářství tak, aby podle vzorů a návodů, které výstava podává, zvýšenou dodávkou mléka nepřispěl k zlepšení zásobování mlékem a mléčným tukem. Kdyby v každém zemědělském podniku zvýšila se výroba mléka o 1 l v každém dnu, činilo by celkové zvýšení produkce v Čechách a na Moravě 100 milionů l mléka. Toto množství odpovídá 400 vagonům másla a to je nejlepší doklad významu této akce ministerstva zemědělství a lesnictví.

Význam mléčné výroby zvláště zhodnocuje poznání mezinárodního kongresu lékařského, který, jak ve svém zahajovacím proslovu zdůraznil ministr zemědělství a lesnictví A. Hrubý, prohlásil, že mléko je oporou existence lidstva, neboť bez mléka by bílá rasa nemohla ani žíti, ani se rozvíjeti.

Tak se dostalo přehlížené a podceňované práci v zemědělství nového ocenění. Jsou to jen předsudky, které vyvolávaly nechuť a nevůli k úkonům, souvisícím s výrobou mléka, která však v základech zajišťuje výživu všeho lidstva. Nový člověk a mladí hospodáři měli by být hrdi na to, že mohou jakýmkoliv zlepšením pracovních způsobů a konečně i sebe větším vypětím sil přispěti k tomu, aby se zvýšilo blaho všech. Zejména mladí si musí uvědomiti, že ty nejzákladnější potřeby k životu lidí se dobývají těžkou prací a že to nejsou salony, kde se pracuje. Nikdy by se nikdo z venkovských lidí (ale i městským by to sloužilo ke cti) neměl stydět za práci, vykonanou na poli nebo ve chlévě. Zejména dojičské umění nezasluhuje si toho nedocenění a mnohdy i opovržení, kterého se mu mnohdy dostává.

Pro každého selského synka a každou selskou dceru by mělo býti ctí, když se o nich prohlásí, že umějí dokonale dojit. Vzpomeňme jen příkladu Jana Cimbury. Nestyděl se za svou práci, i když mu bylo předhazováno, že dojení je prací pro ženy. Byl a je dobrým příkladem stále a byl-li by živ ještě dnes, jistě by se neostýchal zúčastniti se některého z kursů dojení, které jsou pořádány v rámci výstavy „Více mléka", neb i zvláště čas od času v jednotlivých místech zemědělskými radami v Čechách a na Moravě.

Výstava nám přinese mnoho dobrého. Je třeba, aby v ní každý spatřoval prostředek k docílení lepších hospodářských výsledků pro sebe a lepších uzávěrů mléčného hospodaření u nás. Zasluhovala by, aby po svém zakončení byla trvale k disposici všem, kdož o zlepšení výroby mléčné v zemědělských podnicích mohou míti kdykoliv zájem. Byla by to vzorná škola pro mladé zemědělce a důležitý doplněk všech dojičských i krmičských kursů, jakož i kursů pro asistenty chlévní a užitkové kontroly hospodářských zvířat u nás.

Kosík.

PeCe VLÁKNA

velkolepý vynález německých chemiků

Po dlouhých a obtížných pokusech mohli před dvěma lety němečtí chemici hlásiti nový velký úspěch svého bádání: podařilo se jim totiž vyrobiti z uhlí a vápna zcela nový druh vláken. Jelikož se dnes těchto vláken používá v továrnách k nejrůznějším účelům, chceme se jednou podívati, jak vlastně k jejich zhotovení došlo.

Tak jako při výrobě některých umělých hmot, němečtí chemici i tentokrát použili uhlí a vápna jako výchozích surovin k výrobě vláken. Je snadno představitelné, že to není jen tak lehké, vytvořiti z těchto surovin ohebné vlákno. Obě suroviny, uhlí a vápno, se slučují v elektrické peci za mnoha tisíc stupňů teploty ve sloučeninu, která je jistě každému z nás známá: karbid.

Acetylén základem nové hmoty

To by tedy nebylo ještě nic zvláštního. Karbid je již dlouho znám, hlavně z dob, kdy jej cyklisté používali v acetylenových lampách k výrobě acetylenového plynu, kterého pak používali k osvětlování svých velocipedů. Acetylen, tímto způsobem vyrobený, je plyn zvláštně zapáchající, který, smíchá-li se se vzduchem, zapálen, prudce vybuchuje. Propouští-li se však jemnými otvory acetylenové lampy, hoří jasným plamenem. Tohoto plynu se tedy použilo k vytvoření dalších sloučenin na cestě k umělému vláknu. Chemici již záhy našli, že acetylen se slučuje s kyselinou solnou v plynnou látku, chemiky zvanou vinyl-chlorid. Komplikovanou methodou se vinyl-chlorid přemění v pevnou látku, zvanou polyvinyl-chlorid. Aby se polyvinyl-chlorid mohl převésti ve vlákna, musí se nejdříve rozpustiti v jistém rozpouštědlu.

Tak získaná tekutina se potom protlačuje přádacími otvory do srážecí lázně, kde tuhne ve vlákna. Toto je výroba PeCe vláken, na pohled velmi jednoduchá, ve skutečnosti však mnohem komplikovanější a obtížnější.

PeCe vlákna jsou něco zcela nového, něco, co příroda před námi ještě nikdy nevytvořila. Tato vlákna nejsou také žádnou buničinou, neboť neobsahují celulosu, která je ve všech uměle vyrobených buničinách obsažena.

Významné vlastnosti PeCe vláken

Jelikož se PeCe vlákna skládají ze zcela jiných hmot než vlna, bavlna nebo umělá buničina, proto mají také zcela jiné vlastnosti než právě jmenované látky. — Ihned se přesvědčíme, že vlastnosti PeCe vláken jsou velmi zajímavé, neboť jsou zcela jiné než ty vlastnosti, které jsme poznali u látek, vytvořených přírodou.

Tak jsou tato nová vlákna naprosto odolná jak proti kyselinám, tak proti nejsilnějším louhům. Ba ani nejsilnější kyselina, rozpouštějící i krále kovů, zlato, nemůže tomuto vláknu ani v nejmenším uškoditi. Jiná důležitá vlastnost vláken je, že ani při nejdelším namáčení ve vodě nenabobtnají, a že jsou zcela odolná proti bakteriím hniloby. A ještě jedna dobrá vlastnost, o níž je nutno zmíniti se: PeCe vlákna jsou totiž nehořlavá. Dají-li se do ohně, zmenší sice o něco svůj objem, zůstávají ale jinak zcela neporušena.

Slyšeli jsme nyní, jak dobré vlastnosti vlákna mají. Podívejme se nyní, k čemu se jich hlavně používá.

Velký hospodářský užitek

Způsob zužitkování je velmi rozmanitý. Největší význam mají pro průmysl chemický, kde se jich hlavně používá jako filtračního materiálu. Chemický průmysl dříve každoročně spotřebovával tisíce tun filtračních látek, které se musely zhotovovati z látek přírodních. Tím, že se nyní používá PeCe vláken, která jsou nadto i mnohem odolnější, uspoří se značná množství vláken přírodních. Jiný způsob použití je dán v oboru rybářském. Dříve zaznamenávali rybáři velké ztráty tím, že bylo možno použíti rybářské sítě jenom pro jedno chytací období. Po této době byly sítě buď již opotřebovány nebo rozežrány larvami much, které do nich nakladly svá vajíčka. Naproti tomu sítě, vyrobené z PeCe vláken, vykazují skoro neomezenou trvanlivost. A ještě jiný způsob zužitkování je dán: používá se jich k výrobě oděvů, odolných proti kyselinám. Takovéto oděvy jsou nuceni nositi dělníci, pracující v odděleních chemických továren, ve kterých se vyrábějí kyseliny.

Samozřejmě nejsou tím vypočteny všechny možnosti zužitkování. Tak na příklad se PeCe vlákna nyní používají k výrobě ohnivzdorných látek a provazů.

Tím, že suroviny, ze kterých se PeCe vlákna vyrábějí, jsou Německu přístupny v neobmezených množstvích, stávají se tato vlákna důležitým činitelem v boji o hospodářskou nezávislost Německa.

v. N.

TÁBOROVOU CESTOU K VELKONĚMECKÉ POSPOLITOSTI

Probudit k životu generace · Idea mládeže není v knihách, ale musí se prožít · Boj o přítomnost

Tábor je prazvaní místo v životním běhu, ne důstojná vědecká observatoř. Vědomé podřízení odvěkým zákonům lidským i přírozeným a spolu vůle, být činitelem řádu, který vyvýšil severského člověka nad ostatní rasy i věci. Abych život zkáznil, musím být odborníkem života. Jeho drsnost, nelítostnost a ráznost mě nesmějí ani v nejmenším pře-

kvapit. Musím nad životem zvítězit jeho zbraněmi.

V Evropě se stal div. Mládež lze vytrhnout ze spánku na správnou cestu tak, že se jí třeba jen jednou ukáže, jak skutečně vypadá život mladé pospolitosti, služby a kamarádství. Velkoněmecká síla tady nechrání snad průběh této výchovy — ta má záruku v pochopení mladých, kteří jí prošli a projdou. Jakmile mládež pozná svou cestu, chrání si ji sama z nejvnitřnějšího přesvědčení.

Tábor v tomto novém pojetí je branou ze společenské mělčiny do života v šíku, do života horoucího, třeba neokázalého přesvědčení. Touto branou musí projít vedoucí mládeže. Tady se naučí hmatatelné pospolitosti a tady se musí ukázat také hodným toho, aby žil aktivním, revolučním životem řádu, k němuž má probouzet tisíce kamarádů. Tábor je tedy místem probuzení, zkoušky a utvrzování.

Mladá Evropa, zápasící na ruských pláních s fantomem zničení, prošla už touto táborovou branou života. Mnoho vojáků jde z tábora na frontu a mnoho se jich i vrací do této dílny, výjezdní brány a zbrojnice mladé Evropy.

V částech naší Říše, navrácených dnešní válkou, jsem viděl působivé plakátové výzvy: Mládež nastupuje. Nastupuje všude do velkoněmecké pospolitosti, je vedena a stará se sama, aby ani částečka Říše nezůstala bez probuzeného vůdčího uvědomění. Chce se, aby mládež Říše byla vedoucím a vzorem veškeré mládeži Evropy.

Také my jdeme do této mladé velkoněmecké pospolitosti, která ukazuje cestu mladé Evropě, třebaže jsme byli po léta a desetiletí odváděni stranou dále od svého říšského poslání než jiní. Opakovaná lež u nás prokázala, že dovede zaskočit i na místo samozřejmé pravdy. Chceme se ale už jednou i v Čechách probrat k novému, účelnému životu. A platí-li dnes mladé dílo naší Říše pro záchranu tisíciletého evropského života a kultury i pro národy značně vzdálené od Říše, i pro národy, které mají v dějinách poměrně málo styčných bodů s dějinami naší Říše, jak by toto dílo probuzení nemohlo platit pro nás, kteří jsme příslušníky a živoucí součástí těla této Říše. Chceme být hodni podílet se na vůdčím díle mladé velkoněmecké pospolitosti mezi evropskými národy.

Voláme mládež Čech a Moravy do služby, v níž se má sama dobrovolně probudit k velkoněmeckému a tím evropskému způsobu života. Vyúčtovali jsme se starou i novou minulostí, abychom mohli tím snáze uchopit přítomnost. Jejím obrazem je trojitý šik, tvořený tělem i srdcem. Chceme vyrůst k životnímu názoru, který se dá nahmatat, jak je jasný a přesný. Mladá Evropa, Říší vedená, to je kamarád vedle kamaráda. Svaly jsou napjaty a paže všech míří k vlajce Evropy, zvolna stoupající do výše. I u nás se chystáme k velké přítomnosti. Chystáme se být vlastní složkou velkoněmecké mládeže, která vede uvědomělou mládež árijského světa. Chystáme se jako jeden muž plnit vůli našeho Vůdce do poslední plameny.

Jen se na chvíli projděme jedním z prvních táborů pro vedoucí české mládeže a pozorujme. Neuvidíme tu debatující kroužky, ani nic úředně škrobeného. Poznáme skutečný život v přirozené kázni.

Táborem je bývalé letovisko. Dlouhá, bílá, jednopatrová budova, přes dvacet rozlehlých místností po třech lůžkách. V pokojích postele, po vojensku ustlané, malé noční stolky, stůl a skříň. Vše je jednotné a prosté. Na poličce nad umyvadlem pár toaletních potřeb. V pravém křídle budovy pokoje pro vedoucí a hosty. Před vchodem dva vlajkové stožáry a bazén. V další budově jídelna, přednáškový sál a čítárna. Okolo travnaté cvičiště a lesy.

Účastníci táborového běhu pocházejí ze všech stavů. Jsou tu studenti, dělníci, rolníci, učitelé i úředníci. Mladí lidé, kteří neměli na růžích ustláno, vedle synů zámožných rodičů. Nastoupila svorná, krásná mládež, plná touhy žít jinak než dosud.

K tomu musí mít odvahu setřást se sebe na jeden ráz spánek, letět jako šipka na shromaždiště, s plnou sebraností cvičit, hrát co nejuvědoměleji a hodně přemýšlet o všem, co bylo řečeno. Desetkrát v běhu tábora probouzíme ráno tělo i ducha. Probuzení ze spánku generace prochází takovouhle hmatatelnou cestou. Ráno nás zahřeje luční rosa a brzy už podzimní jinovatka. Ani jeden sval nezůstane opominut; připomínáme si své tělo a povinnost, aby bylo zdravým, pohotovým nástrojem. Tělesné uvolnění naplňujeme se pak vždy znovu myšlenkou, za níž jsme sem přišli — myšlenkou probuzení árijské mládeže pod vedením naší Velkoněmecké říše. Zdravíme se šíku mladou, pevnou a ponenáhlu otužovanou paží říšskou a českou vlajku. Probudit se k plnému, širokému, novému životu, kterým pozdravujeme nový den — v tom je tvrdá vůle k obratu a mužná modlitba o sílu. Vztyčené paže k pozdravu vlajce, to je hradba, chránící nově se rodící dílo. To je vůle jít naplno za plným cílem, nespokojit se jedním z mnoha výsledků a nespokojit se malým úspěchem, je-li nutno dosáhnout velkého.

Ráno nám se svým nemilosrdným hvizdem píšťaly připomíná, že jsme sem nepřišli jako misionáři ze záliby, jimž tolik nezáleží na tom, zda se dílo vyvede dobře nebo špatně, jen zůstane-li patrna dobrá snaha. Přišli jsme jako mladí bojovníci o nepřehledné řady kamarádů, jimiž se dílo musí vyvést — jinak bychom byli poslední své generace. Nepřišli jsme, abychom si libovali v nových prostředcích výchovy, ale abychom dosáhli nového cíle výchovy.

Je-li dílo mládeže závodem, pak se chceme vychovat tak, abychom byli řádnými závodníky naší Velkoněmecké říše, která je daleko před všemi hodnotou, kázní a životní radostností svých mladých příslušníků.

Náš tábor je prostý, ale v našich myšlenkách a vzpomínkách je to řádový hrad s mohutnými valy, hláskami, bergfridem a zubatými zdmi, opletenými révovím. Má v sobě znak síly, neboť bude na dlouho naší oporou. Budeme si o něm muset vždycky říci: „Nějak jsem se tam probral a při tom mi to dalo takovou zvláštní sílu." Až tohle bude slyšet v Čechách a na Moravě stále častěji, pak si opravdu budeme moci klidněji oddychnout, poněvadž už bude jisto, že je tu mladý pravý život, který nezajde. A naší pýchou bude, že jsme jej tehdy pomáhali probouzet!

Jan Nep. Pipota.

Kresby: Šembera.

KDYŽ SIRÉNY ODHOUKAJÍ...

Práci se modlíme horoucí Otčenáše — říkají nám výmluvné tváře pracujících za pracovními stoly a u strojů, za hukotu transmisových řemenů. Když však odhoukají sirény polední přestávku a stroje přestanou zpívat svoji nekonečnou píseň o práci, ukazuje nám okolí továrních budov jiný obrázek. Na kryté verandě, sloužící v létě za jídelnu, shromáždili se pracující k zasloužênému obědu a polednímu odpočinku, aby zde načerpali sílu k další tvůrčí práci. Prostě zasedají za prosté stoly k slunci otevřené jídelny, aby tu prokázali velikou pospolitost pracujících, stejně jako ji prokazovali před tím v dílnách a kancelářích. Známe tyto závodní jídelny, kde po práci tak výtečně chutná vydatný oběd, který je cenou velmi přístupný. Vždyť stojí jen čtyři koruny.

Po obědě zvou pracující vkusně upravené parky svou svěží zelení k příjemné a osvěžující procházce a skrývají pro ně stinné lavičky, na nichž se tak dobře odpočívá. Jak pěkně se pak sedí na hrázi malého rybníčku, který pracujícímu dorostu skýtá vítanou možnost koupání v době k tomu vyhrazené. Náš obrázek jasně ukazuje přívětivou náladu chvíle odpočinku na břehu tohoto rybníčku, náladu, jež se zračí v rozjasněných tvářích dělníků, hovořících ve volné chvíli o svých soukromých zájmech a o svých drobných starostech všedního dne. Zde se nejkrásnějším způsobem projevuje hluboce zakořeněné vědomí skutečné a vroucí

Melantrich, Praha. Snímky: Archiv.

pospolitosti všech pracujících, kteří pochopili, že jejich vlastním zájmům jsou vysoce nadřazeny zájmy celku, národa, Říše, jakožto veliké vlasti, a Evropy, jakožto životního prostoru. Jsou si vědomi toho, že jsou složkou veliké armády pracujících, stejně jako voják je složkou mocné branné moci, a že i jejich práce je bojem za lepší příští, za budoucnost svého národa, za vytvoření veliké pospolitosti evropské. Je tu mnoho společného s životem vojákovým jak při práci, tak při jídle a v odpočinku. Dvě armády synchronisovaly svoje sílu, jedna v poli se zbraní v ruce, druhá v továrních budovách s rukama na pákách strojů. Dvě armády bojují tu bok po boku pro společnou věc, pro jediný cíl a s jediným vědomím: přispět k vítězství nového řádu, k vítězství mohutné myšlenkové revoluce.

Avšak duše pracujícího nedychtí jen po odpočinku tělesném. Duše pracujícího je založena hluboce umělecky s jemným citem pro opravdové a hluboké umění. Podívejme se do jedné velké továrny v polední přestávce. Pracující připravili tu svým pracujícím kamarádům koncert v přírodě a radost a umělecký požitek je na obou stranách stejný. Nic nemůže hovořiti jasnější řečí. Pravé umění musí vycházet z otevřené duše národa, pravé umění vyšlo z nitra každého jeho příslušníka. A umění, jehož se chopil po své práci dělník, rukou, jež ještě před chvílí řídila práci strojů, umění provozované dělníky, kteří tu stojí stejně prostě ve svých pracovních pláštích, jako stáli v továrně, takové umění, jemuž naslouchají jejich kamarádi s opravdovým zájmem a pochopením, takovéto umění je jistě jedno z nejopravdivějších. Krásné obrázky se objevují v okolí továrních budov, když sirény odhoukají pracovní přestávku, obrázky, které svědčí o radosti pracujícího z práce pro velkou a krásnou věc.

Jaroslav Linhart, Plzeň.

ERNST UDET
BOJOVNÍK A HRDINA

Ernst Udet – dvě slova, která pro každého mladého člověka musí znamenat zříci se všech světských radostí, odhodit kramářství a stát se vojáky když ne na frontě, tedy na místě, které mu osud přisoudil. Pro českou mládež to znamená, aby byla nejlepšími pracovníky ať už rukou nebo ducha. Proto musí hledat v Udetovi velký vzor, proto se také musí seznámit se vším, co tento jeden z největších hrdinů Německa ne pro sebe, ale pro svůj národ vykonal. 17. listopadu bude tomu právě rok, kdy tento hrdina naposled vydechl. Připisujeme proto těchto pár řádků k výročí tohoto smutného dne, kdy hrdina Ernst Udet podlehl následkům těžkého zranění, jež utrpěl při zkoušení nové zbraně.

První a rozhodující moment v životě Udeta

Bylo to tehdy, když si ho poručík Justin zavolal, aby mu položil otázku, zda chce k němu jít jako pilot. Tu se ukázala pohotovost v rozhodování tehdy devatenáctiletého prostého vojáka, když ještě dříve prošel zkouškou jako civilní letec. Zanedlouho po přijetí k poručíku Justinovi byl první velký bombový útok na Belfort, kterého se Udet také zúčastnil. Neměli právě největší štěstí, jak o tom Udet líčí ve své knize:

»Náhle se ozve kovový zvuk, jako když se na klavíru přetrhne struna. V příštím okamžiku dostává stroj náraz doleva, otřese se a řítí se do mraků. Nad zadním opěradlem předního sedadla se objeví bledý a tázavý obličej Justinův. Pokrčím rameny. Sám ještě nevím, co se stalo, vím jenom, že musím veškerou silou šlapat na postranní kormidlo, naléhat napravo a točit kormidlovým kolem, až mě bolí ruce. Tisíc metrů letíme tak dolů, pak se stroj zachytí. Má ještě šikmou polohu, ale netřese se, ani se netočí, a můžeme doufat, že klouzavým letem se dostaneme k zemi. To znamená do zajetí. Justinus ukáže na pravou horní nosnou plochu. Dívám se: závěs, na němž je připevněno výstužné lano, se asi odtrhl. Lano vlaje ve větru a pod tlakem vzduchu vzdouvá se horní nosná plocha nahoru.«

Jaké ohromné duševní napětí musili oba letci prožívat, vidíme zřetelně na dalším líčení:

»Několik mocných úderů otřese strojem, tenká dřevěná stěna pozorovatelského letadla se tříští, objevují se dvě ruce, dvě krvácející ruce, rozdrásané roztříštěným dřevem hmatají ve vzduchu a chápou se kormidla. Justinus je tu, Justinus mi pomáhá. Jeho obličej, bledý pod opálenou pletí, od námahy pokrytý malými krůpějemi potu, objevuje se na okamžik nad otvorem. »Musíme vydržet, hochu!« řve, »tam na tu stranu, do Švýcarska.« Jsme ve výšce 1000 m a vzdálení ještě osm kilometrů od hranice.«

Do své domoviny se dostali šťastně. Překonali sami sebe. A to byl první křest mladého svobodníka Udeta. A ne bez následků pro jeho další vzestup. Zanedlouho byl za svůj hrdinský čin odměněn Železným křížem II. třídy a jeho kamarád Justinus Železným křížem I. třídy.

Čest, povinnost a víra ve vlast

Potom, když byl přidělen k velitelství jednomístných bojových letadel, ukázal v pravém světle své schopnosti. Ani několik havarií nepodlomilo jeho chuť do dalších bojů, ze kterých vyšel vždycky vítězně, třebas mu nejednou hrozila smrt. Konečně vítězný boj proti třiadvaceti nepřátelským letadlům to nejlépe prokazuje. Jeho slova: »Být vojákem znamená myslit na nepřítele a na vítězství a na sebe sama zapomenout« — jsou ještě pádnějším důkazem. A což, mladí přátelé, jak se vám líbí další jeho slova, která by měla být životním kredem každého z vás: »Kdo však chce být mužem mezi muži, musí v rozhodující chvíli mít sílu, aby zardousil v sobě živočišný strach. Neboť zvíře v nás chce za každou cenu žít. A kdo mu povolí, je ztracen pro společenství mužů, kde platí čest, povinnost a víra ve vlast.«

Posléze se Udet dostal i do eskádry nejslavnějšího a nejúspěšnějšího letce Německa Richthofena, který srazil 67 nepřátelských letadel. Dostalo se mu také té cti, že mohl vést 11. letku, což bylo pro něho pochopitelně dalším velkým vyznamenáním. Právě zde se ukázal být silným a nebojácným a přitom vzorným kamarádem. Při jeho 24. vítězství onemocněl ušní chorobou, při jejímž prodělávání dostal do svého domova, kde se léčil, další osvědčení svých schopností, přidělením řádu »Pour le merite«. Když se opět vrátil k eskádře, pokračoval ve svých úspěších. V té době se mu podařilo zastavit tankový útok na celé frontě, při čemž Udet říkal, že tu nebylo možno ani myslit, pouze jednat nebo padnout.

Konec bojům — příprava na odvetu

Co znamenal propouštěcí list z vojenské služby v roce 1918 pro Udeta, dovede si jen málo kdo pomyslit. Měl za sebou 62 vítězství a teď, když se chystal, že musí své dílo dokončit, nebylo mu toho dopřáno. Konec jeho éry ve světové válce nebyl však koncem definitivním. Připravoval odvetu, a to takovou, po níž by se nepřátelům udělalo pořádně nevolno. A dočkal se toho teď, když byla znovu rozpoutána světová válka a kdy už sice ne jako aktivní letec, ale jako vynikající odborník byl neméně činný. Do té doby však prodělával svůj život v Africe, obou Amerikách i v Gronsku. To všechno jen proto, aby jednou připravil šťastnější budoucnost svým nástupcům. Musil létat za každou cenu, třebas jen proto, aby diváci se kochali jeho uměním. V Americe se dokonce sešel i s jedním z nepřátelských letců, kterého těžce poranil. Dokonce jeho jméno se objevilo i v souvislosti s jednou továrnou na letadla, kde však neměl valných úspěchů, protože po čase z Udetova leteckého závodu (jak se tento podnik jmenoval) vystoupil.

To všechno a mnoho jiného provázelo Udeta za jeho vytčeným cílem. Teď nám už na něho zbyla jen vzpomínka. Vzpomínka na hrdinu, který 17. listopadu 1941 zemřel. Je tomu tedy právě rok, co se rozloučil se zbraní, kterou dovedl k největšímu vítězství, vybudování stíhacího letectva. Byl to lovec ve vzduchu, kde srážel jednoho nepřítele za druhým. Tehdy byl ještě vojákem bez praporu, ale za nynější války svůj prapor rozvinul s dalšími tisíci vojáky, kteří nastoupili do boje proti společnému nepříteli. Nedočkal se sice konečného vítězství německých zbraní, na jejichž zdokonalení měl ohromnou zásluhu, třebaže byl přesvědčen, že odveta za první světovou válku přijít musí. Za něho nyní bojují jeho nástupci. Lidé, kteří v Udetovi mají svůj vzor hrdinství, odvahy, skromnosti a kamarádství. A možno věřit, že tento boj přivedou ke šťastnému konci pro celou Evropu.

ERNST UDET S RICHTHOFENEM

Pod stejnojmenným názvem vyšla v Orbisu kniha, v níž autor vylíčil svůj život za světové války, po ní až do své smrti 17. listopadu 1941. Jednou z nejzajímavějších kapitol této knihy je ta, v níž generaloberst Udet vzpomíná slavného rytmistra Richthofena, který za první světové války sestřelil sedmašedesát nepřátelských letadel. Výňatek z této kapitoly přinášíme.

Rozbíjíme letecké stany na silnici do Le Cateau. Říne se déšť, jemný, drobný déšť, který pomalu všechno proměňuje v šedivou kaši, stromy, domy i lidi. Oblékl jsem svou koženou kazajku a pomáhám mechanikům zatloukati stanové kolíky.

Po silnici přijíždí auto. Projíždí tudy mnoho aut, člověk se ani již po nich neohlíží. Pracujeme dále, mlčky a usilovně.

Někdo mi zaklepe na rameno. Otočím se:

Richthofen.

Déšť se řine po jeho čapce se štítkem, stéká po jeho obličeji. »Zdar, Udete!« praví rytmistr a dotýká se čapky. »Hezky svinské počasí, co?«

Němě zdravím a dívám se na něho. Klidný, úplně ovládaný obličej, velké chladné oči, zpola přikryté těžkými víčky. To jest muž, který srazil již šedesát sedm nepřátel, nejlepší z nás všech.

Jeho auto stojí dole na silnici, on sám se vyšplhal deštěm po úbočí ke mně.

Čekám.

»Kolik sestřelů teď vlastně máte, Udete?«

»Devatenáct uznaných, jeden ohlášen,« odpovídám.

Dloubá svou dřevěnou procházkovou hůlkou ve vlhkém listí.

»Hm, tedy dvacet,« opakuje.

E. Udet po souboji s britským poručíkem Maaxd orfem.

Vzhlédne a zkoumavě se na mne podívá.

»Pak byste vlastně byl zralý pro nás. Máte chuť?«

Zda mám chuť. Samozřejmě ji mám. Dokonce ohromnou chuť. A kdyby šlo podle mého, ihned bych sebral své věci a šel s ním. Je mnoho dobrých stíhacích letek v armádě a letka 37 není nejhorší. Ale jest jedna letecká eskádra Richthofenova.

»Ano, pane rytmistře,« pravím. Potřásáme si rukama.

Dívám se za ním, jak vysoký a štíhlý, skoro křehký, sestupuje po strmém úbočí a mizí kolem nejbližšího záhybu cesty v závoji deště.

»No tak bysme to my dva měli dobrý,« říká Behrend, když opět vedle něho dřepím a zatloukám kolíky do země.

Na frontě je mnoho dobrých letek, avšak existuje jen jedna eskádra Richthofenova. A nyní vidím tajemství tohoto úspěchu.

Ostatní letky bydlí v zámcích nebo malých osadách, dvacet, třicet kilometrů za frontou. Richthofenova eskádra hnízdí v barácích z vlnitého plechu, které je možno v několika málo hodinách složiti a opět postaviti. Zřídka kdy jsou více než dvacet kilometrů za nejpřednější linií. Jiné letky startují dvakrát až třikrát za den. Richthofen a jeho mužstvo vzlétají denně pětkrát. Jiné letky za špatného počasí zastavují letecký provoz, zde se létá skoro vždycky.

Nejvíce mě však překvapují bojová stanoviště. Je to vynález Bölckeho, starého mistra německého letectví. Richthofen, jeho nejnadanější žák, jej převzal.

Několik málo kilometrů za frontou, často bezprostředně v oblasti nepřátelských granátů, sedíme v plném leteckém obleku na lehátkách uprostřed na volném poli, vedle nás letadla, připravená ke startu. Jakmile se na obzoru objeví nepřítel, letíme vzhůru. Jeden, tři nebo celá letka.

Hned po boji přistáváme, natáhneme se opět na polní lehátka, prohlížíme kukátky nebe a čekáme na nejbližšího soupeře. Uzavíracích letů není. Richthofen na ně nedrží. Nechává v platnosti jen výzvědné lety do nepřátelského zázemí. »Držení stráží ve vzduchu oslabuje bojechtivost stíhacích letců,« říkává. Proto vzlétáme pouze k leteckým bojům.

V deset hodin přibyl jsem k eskádře, ve dvanáct již po prvé startuji se stíhací letkou 11. Kromě ní patří ještě k eskádře letky 4, 6 a 10. Letku 11 vede sám Richthofen. Záleží mu na tom, aby každého nového člena sám vyzkoušel.

Letí nás pět, rytmistr napřed, za ním Just a Gussmann. Scholz a já tvoříme zadní voj. Po prvé letím na trojplošníku Fokkeru. Letíme ve výšce asi 5000 m nad trychtýřovitým územím dál na západ.

Nad rozstříleným městem Albertem vznáší se těsně pod mraky jeden R. E., anglický dělostřelecký pozorovatel. Zastřeluje jistě své baterie. Jsme o něco níže než on, neboť klidně pokračuje ve svých kruzích.

Vyměním rychlý pohled se Scholzem, ten přikývne. Opouštím letku a letím na Tommyho.

Napadám ho zepředu. Zaútočím na něho zdola jako žralok, pálím na docela krátkou vzdálenost. Jeho motor je proděravěn kulemi. Nakloní se a hned nato se rozpadne ve vzduchu. Hořící trosky se řítí dolů těsně u Albertu. O minutu později jsem opět u letky a letím dále směrem k nepříteli. Scholz mi opět kyne, rychle a radostně. Avšak také rytmistr to zpozoroval, zdá se, že má oči všude. Jeho hlava se otáčí a s pozdravem mi pokyvne.

Polární noc.

Lothar a Manfred von Richthofen.

Rozhovor mezi bramborovými pytli

Dělat rozhovor je veliká móda. Tož prosím, čtěte, dnes bude jiný než obvykle. Dnes nepůjdeme do 56. poschodí, do moderního mrakodrapu; jen do menšího starého domu na Poříčí. Neprojdeme skleněným portálem a nepojedeme přepychovým výtahem. Naše brána je dřevěná a obyčejná. A jdeme klášterně vybílenými chodbami, dva schody nahoru, dva dolů...

To vypadá velmi všedně, že? Nu, s odvahou. Tam, kam míříme, to není příjemný a lenošivý salon s tlustými koberci, tam se nevznáší vůně chypru ani lehoučká melodie, tam nekraluje božská Bára Lídová. Tady se totiž spravují pytle!!

To bylo tak. Nejdříve mládenci skládali brambory a pak se ukázalo,

že brambor mnoho, ale pytlů málo. Nuže? Vždyť máme také dívky! A tak se postavily po bok pracujících studentů studentky, aby dokázaly, že se na ně Praha může spolehnout a spravují pytle, jinak téměř nepotřebné.

Již jsme zaklepali. Ještě vám popíšeme skleněné dveře, pečlivě zatemněné, dveře vrzající, protože právě se zvolna a tajemně otvírají. Nejistě nahlédneme dovnitř, rychle upravíme šátek na krku, protože první dojem, samozřejmě... a řekneme „Dobrý den".

Dva pytle řeknou „—brý den" a jeden: „Hele, někdo přišel". Rozhlížíte se napjatě po přízemní místnosti, ale marně hledáte, protože před vámi jsou pytle: moře pytlů a záplava pytlů — jenže to nic neříká; na stěnách visí pytle a na oknech leží, jsou složeny na stolech a nakupeny po zemi, hromady pytlů, haldy pytlů...

Potom jedna kupa řekla: „Tady jsem". Bohudík, lidský hlas. Vrháte se k haldě — a uprostřed té utápějící pytlové krajiny — lidský obličej.

Ale co říkám obličej. Dívčí tvářička, trochu ušmouraná, s maličko rozcuchanými vlasy, které jí sluší, rozkošná zubící se dívka: a má radost z mého vyjeveného pohledu, podává mi ušpiněnou ruku. Vlídně a nejistě zapřádám hovor a pak najednou vidím ruku s jehlou — a je pryč — a zase ruku — a nic — a znovu... a byla to Eva. A to třetí, co vypadalo jako červená záplata, je Manka s červeným šátkem na hlavě...

Sedčla jsem s nimi hezkou chvíli, ovšem na bedně, ne v nízoučkém křesle, rozhlížela jsem se vytčenou místnosti, zaplavenou pytli. Zatím co u Báry bych mohla obdivovat vše od kliky u dveří až po teploměr. A přece to tu bylo hezké. Tady nebylo zapotřebí přesně vymezených otázek — tady se mluvilo. Tady jsme si tykaly a já jsem jim vyprávěla, co bych chtěla napsat a jak bych to chtěla napsat a děvčata mi vysvětlovala jedna přes druhou:

„Jsme tu od půl 8. do půl 1." „Uděláme jich asi 10 za dopoledne." „A Manka jich spravila minule 12 a půl." „Vždycky jsme tu 3 a odpoledne 4. Ty jsou tu asi do půl 6." „Práce je vlastně koncem složitá. Do velké jehly nutno navléknout motouzek či provázek, zapíchnout do pytle, vytáhnout, zapíchnout, vytáhnout... Takto jest si počínati, až díra zmizí (nebo dokud se nepřetrhne provaz). Je-li díra příliš veliká, jest záplatu přiložiti a náležitě okroužkovati."

Potom ještě ta rozcuchaná dívenka, které to nicméně slušelo, souvisle vykládala:

že měly být nejdříve ve skladišti na Hybernském nádraží, ale že je přeložili sem; že jsou z RG Dušní a že se střídají, už prý bude vystřídána téměř celá třída; že mají před maturitou a že tu dostávají K 2.50 za hodinu; že mají pracovní listiny, do kte-

rých se jim všechno zapisuje a některé dívky dělají také na Krčském nádraží. A půlku dáváme na Německý Červený kříž.

Tak to byl dnešní rozhovor. Nelíbilo se vám mezi pytli a veselými dívkami? Chtěli jsme vám je ukázat. Ukázat studentky, o kterých se říká, že myslí jen na módu a cetky; a vidíte, když je zapotřebí, spraví vám oklaváńka pytel téměř odborně.

Pak jsem řekla:

„Musím už jít, tak se tu mějte hezky a nazdar. A děkuju Ti, Manko, Evo, i ty, ty rozcuchaná. Vlastně jsi mi ani neřekla, jak se jmenuješ?"

Ale byla jsem už mezi skleněnými vrzajícími dveřmi a tak odpověď zapadla mezi pytle. Květa

DĚVČATA SE HLÁSÍ

NÁŠ ÚKOL A CÍL

Konečně přišla doba, která vzala pevně do svých rukou výchovu mládeže, aby tímto činem jasně ukázala svoji vyspělost, svoji zdatnost a schopnost k životu. Neboť všechny nové myšlenky a duchovní hodnoty mají jen tehdy budoucnost, najdou-li přesvědčené stoupence v řadách mládeže. Proto i dnes obracíme se výhradně na naši mládež, aby ona, která bude tvořiti v budoucnu národ český, pochopila požadavek, který je na ni kladen změnou výchovy. Jaký úkol čeká naše dívky? Žena, která nepochopila dosud novou dobu, nemůže řádně vychovávati své děti. Muž může způsobiti veliké převraty a vykonati mnoho práce, ale přesto národ stojí a padá svými ženami. Uvědomí-li si to každá dívka, pochopí také povinnosti, které z toho vyplývají. Naším úkolem a cílem je, aby všechny české dívky dobrovolně a z vlastního přesvědčení se hlásily k novému výchovnému řádu. Chceme, aby samy pochopily samozřejmost jeho vzniku z požadavků nové doby. Chceme, aby v budoucnosti, spjaty v nedělitelném svazku krve, nastoupily cestu za novým ideálem české dívky. Postavme si před oči tento ideál, jaký má být. Dívka přirozeně krásná, zdravá tělem i duchem, pevného charakteru, lehce řešící problémy všedního života a s jasným pohledem do budoucnosti. Tyto dívky pak samy podvědomě pochopí nutnost žíti podle nového řádu. Takové dívky přinesou pak neodvratně nové myšlení jako duchovní základ našeho národa novým generacím. Tato převýchova našich dívek je nejhlubší smysl naší práce. Náš národ potřebuje generaci dívek, jdoucí hrdě a samozřejmě svojí cestou, generaci, která stojí chladně a připravena v denním životě, volná vší sentimentality a planého zbožňování, která svou pravou ženskostí stojí vedle muže jako jeho kamarádka, která nevidí v něm nějaký idol, ale svého životního druha. Získá-li náš národ generaci takových dívek, které chápou svůj úkol v národním životě jako svoji samozřejmou povinnost, které chápou naše postavení k Říši německé, pak je budoucnost naše i budoucnost jejich dětí zajištěna. Ne mluvit, ne debatovat ani kritisovat, ale žíti podle nového řádu v mravnosti, kázni a kamarádství. Jen tím způsobem zajistíme svému národu čestné místo v Říši německé.

Naše dívky pochopí, co se na nich žádá pro onen mateřský cit, který v každé z nich je a bude vždy hlavním činitelem a nastoupí správnou cestu spravedlivého a čestného socialismu v duchu nového světového názoru, který již nikdy nevymizí z lidských srdcí a duší. Ludmila Valášková

A něco rady děvčatům

O střední škole jako takové bylo už napsáno mnoho článků, brožur a natočeno dokonce i několik studentských filmů. Čtenáři a diváci se tak dověděli, že středoškoláci jsou převážně tvorové lehkomyslní, vědou se nezabývající a tropící různé mladistvé nerozvážnosti. Střední škola se pak jevila jako útočiště podvratných živlů a působiště t. zv. „recesistů". Zdálo se, že střední škola tříbí smysl pro humor a vědychtivost celkem zanedbává. Zaplať Bůh, je tato představa mylná. Nebude mi přece nikdo tvrdit, že taková třída je kolektiv vtipkařů, lajdáků a potrhlých individuí. Naopak! Nebojte se, nebudu vás přesvědčovat, že študáci se učí o překot, že se neulejvají nebo nedovedou udělat ze třídy „kůlničku na dříví"! Ne, chci vám jen říci, že mají mnoho opravdových zájmů! V každé třídě najdete muzikanta, básníka, technika, malíře, spisovatele, obchodníka, filatelistu, stavitele - zkrátka a dobře mladé lidi, kteří mají svůj cíl, své touhy a snahu něčím se stát. Tyto své t. zv. „koníčky" berou velmi vážně a nejednou v nich skutečně najdou své životní povolání. Naši mladí lidé nejsou povrchní, jak si snad někteří lidé myslí. Jejich zájmy a vážné „koníčky" vznikly převážně na střední škole, zvláště když některý profesor dokázal nejen že se mu žáci školní látce naučili, ale přímo se na ni „vrhli" a studovali ji podrobně soukromě. Dobrá vůle a snaha musí ovšem být na obou stranách!

Nyní bych chtěla říci několik slov, určených speciálně dívkám: Vy, které nemáte dosud jasný životní cíl, neměly byste pokládat docházku do školy a trochu toho domácího studování za postačující denní výkon. Zvykněte si denně udělat něco užitečného, vám nebo ostatním prospěšného. Ať už to je práce v domácnosti, studování cizích jazyků, návštěva výstavy výtvarného umění nebo cokoli podobného. Chcete-li se snad vymlouvat na nedostatek času, poradím vám: škrtněte ze svého programu nějaký ten naivní biograf, bezúčelnou schůzku nebo to podivně snivé zadumání, právě u našeho dívčího pokolení tak rozšířené. A až si na ten denní „příděl" práce zvyknete, stane se vám pak nepostradatelným — i když si teď myslíte, že trochu přeháním... EVA

Ze zájezdu HJ do Španělska. Mladé Španělky předvádějí hostům národní španělské tance. Foto Cepa

Kdybych se ještě jednou narodila

Myslíte, že by vám bylo lépe, že byste si lépe vybraly svůj los, než ten, na který sázíte do životní loterie nyní? Dovolte, abych vám sňala masku, která vám skresluje pravý stav věcí.

Váš život je řada příběhů a událostí, malých i větších, důležitých i nicotných, které spolu tvoří jediný pevný, nedělitelný řetěz — váš život. Tento řetěz tkví jedním koncem u vašeho zrození, volným koncem spěje k vašemu zániku zde na zemi. Přidává nové a nové články, tak, jak prožíváte svůj život. Články jsou k sobě připoutány pevně a nic je nemůže roztrhnout a oddělit od sebe. Jak je to možné?

Vždyť máme vzpomínky! Malé obrázky dětství, mládí, dospělosti. Jsou s námi celý život a dokazují nám prostě a přesvědčivě, že náš život nebyl vlastně tak hrozný, aby se musel opakovat znova. Že jsme byly velmi a velmi šťastné, že nám život sypal do klína růže — jistě i s trním — ale přece jen vůni a krásu, tedy zdraví, radost, štěstí, lásku. A myslíte si, že si zasloužíte víc? Doufám, že máte samy dosti sebekritiky, abyste doznaly upřímně, zda jste vůbec tolika darů hodny. Čím je splácíte? Lépe řečeno, čím je máte splácet?

Jedině — prací! Zachovejte si úctu a lásku k práci, a tím dáte životu ze sebe nejvíc. Všechno je pomíjející, ale práce žije, práce zpívá hymny o svém tvůrci, práce žehná! Práce je dar, za který nepřestane být člověk nikdy dost vděčný!

Žijete-li tedy svůj život, zasvěťte jej zdravému snažení, soupeření, boji! Nebojte se, že by byl proto neradostný a suchopárný. Naopak! Nikde nenajdete tolik změn, vzruchu, radosti a krás, jako v životním zápolení! Nesmíte se života bát, nesmíte stenat a klesat pod jeho ranami; pamatujte si, že každý políček je ponaučení a pomáhá nám dopředu k lepším a jasnějším obzorům.

A až jednou v podvečer svého života nahlédnete do článků svého řetězu a budete je pouštět mezi prsty jako zrníčka růžence, pak uvidíte teprve jasně, že váš život byl radostný a plodný, že jste byly hodny toho, co vám dal, a že můžete klidně a bez obav opustiti vám svěřenou brázdu. A pak již nebudete toužit po druhém, lepším životě; lepší by být nemohl, protože není vznešenějšího cíle, než je práce! M. Matějů

Dopis

Milá Evo,

jak jistě víš, bydlím daleko od konečné stanice elektrické dráhy. Moje cesta domů vede polním úvozem, na jehož jedné straně je stráňka, porostlá mladými břízkami. Hrají si tam obyčejně děti a včera jsem tam viděla dvě malé holčičky, právě se radící o další hře. Nad hlavami nám zahučel motor letadla. A tu jako na povel obě volaly: »Budeme čáky«. A již rozepjaly paže a kroužíce jimi, pobíhaly hájkem sem a tam.

Ale já Ti nechci vypravovat o tom, jak si má hrát malé dítě, jen Tě prosím, abys sis všimla onoho »budeme«. Nenapadlo Ti ještě nikdy, že každé malé dítě na Tvoji otázku, čím bude, odpoví vždy velmi určitě opravdově, třebaže jeho tvrzení: »Já budu tou paní, co nám nosí uhlí« za může být pořád špinavá« se nám zdá směšné, dítě je pevně přesvědčeno, že tomu tak jednou bude. Teprve později se naučí říkat: »Chtěla bych být filmovou hvězdou nebo tanečnicí«. Ale proč měnit ono budu za to neurčité chtěla bych: Bylo by jistě více lidí šťastných při svém povolání, kdyby zůstali u toho budu. Nejvíce to chybí nám dívkám. Máme strach o něčem samostatně rozhodovati, bojíme se vysloviti konečnou větu, která by měla vliv a platnost na události. Této nerozhodnosti se musíme zbavit. Jak často mohly jsme včasným pronesením úsudku zachrániti věc, ale naše nerozhodnost zavinila, že věc se neuskutečnila nebo nepovedla. Jak často vadí nám naše kolísání v našem vlastním životě, třeba i v maličkostech. Zrovna tak, jako je Ti nepříjemné, když nevíš, zda si máš vzít šaty s těmi puntíčky nebo ty proužkové, zrovna tak nevíš, zda by bylo pro Tebe dobré být kadeřnicí, anebo raději malířkou. Zrovna tak se budeš rozhodovat, zda si máš vzít za muže p. Davídka, který má malý plat, ale je mladý, anebo p. Nováka, který má nemovitost, ale je starý. Ta Tvá věčná nerozhodnost! Co Ti již natropila škodu. Ale divím se, že se jí nezbavíš. Dokaž, že máš v sobě pevnou vůli. Začni s tím, že se rozhodneš zbavit se nerozhodnosti. Ode dneška vezmi svůj osud do vlastních rukou a přesně vždy urči, co chceš dělat a podniknout. Žádné »já bych chtěla«, ale udělám to a to, a také to skutečně uděláno bude. Přijdu v tolik a v tolik a také tam budu. Ze začátku to půjde ztěžka, ale až si zvykneš, ušetříš tím hodně času. Přestane lámání si hlavy s tím, zda to máš udělat tak nebo onak, které Tě jen okrádalo o čas. Dnes se pěkně rozmyslíš, co by bylo nejlepší a to také uděláš! A nikdy nelituj svého rozhodnutí! A neříkej hned: kdybych byla bývala atd. Tím věc nespravíš, ani jí nepomůžeš. Jsi stejně přesvědčena, že tentokráte, když jsi to ni rozhodovala, jevilo se tohle řešení jako nejlepší. Tak jaké pak nářky. To se stává, ale pro to netřeba sklánět hlavu, naopak hlavu vzhůru a myslet na to, že když se nepovedlo dnes, povede se zítra.

Tím se naučíš rozhodnosti, získáš výbornou vlastnost pro všechna povolání, co jich je na světě, poněvadž nikdo nemůže zaměstnávat člověka, který s každou maličkostí jej okrádá o čas zbytečným vyptáváním. Rozhoduj se již ve všedních nepatrných věcech a pak Ti nebude za těžko rozhodovati věci důležité a závažné. Proč to malé dítě má vždy vědět co chce, a my, dospělí lidé, máme kolísat a váhat. V tomto případě buďme raději malými dětmi a zapomeňme na slůvko bych a zaměňme je slůvkem budu, neboť toto druhé a pevné budu nás zanese jistě dále než ono slabé a nerozhodné bych.

PODZIM

To sedíš tichounce pod širokými stromy a slyšíš padat listí, brouzdáš se žlutou travou a cítíš babí léto, to musíš jít podél Vltavy, abys mohla nahmatat převalující se mlhu a vidět žlutošedé nebe za kostelními věžemi, musíš vidět houpající se kachny a dlouhé stíny světel na hladině, kterou jen tušíš, to musíš vidět zázrak rozžehnutého města v podvečerním shonu, a spěchat sama zšeřelou Prahou, na kterou padl podzim.

Pak poznáš, že podzim není jen loučení. kk.

SPORT

Je nutno přesně a přísně oddělit:

PROFESIONALISMUS A AMATÉRIMUS

M. H. — Vývoj sportu spěje konečně i u nás ku svému výchovnému poslání; aby je mohl plniti všude, kde se mládež při sportu soustřeďuje, tomu jest připraviti půdu.

Jak se to má díti, bude věcí těch, kdož tento ušlechtilý úkol budou prováděti, výčet toho, co do výchovného plánu by mělo býti pojato, zabral by místo novinářského článku. Základ všeho je nesmírně obětavá práce přemnohých pracovníků — hlavně ovšem práce drobná, bez této není myslitelný zdar jakéhokoliv i nejlepšího návrhu.

Dotkneme se jen jedné svízelné otázky, na jejímž šťastném řešení závisí, po našem soudu, úspěch další práce.

Vývoj sportu bral se nejen u nás, ale i jinde, k jeho zobchodnění, k němuž v počátcích bylo důvodem opatření prostředků k výstavbě hřišť a jim podobných sportovních zařízení. Později snaha po uspokojení davu, toužícího po vzrušujícím divadle, způsobila, že kluby hledaly a odměňovaly jedince, kteří sportovní podívanou mohli učiniti zajímavější. Kde se tomu nedovedli brániti, propadli úplně davovému přání a hleděli mu vyhověti za každou cenu i při opouštění oněch ideálů, které sport sleduje.

Mýlili by se ti, kdož se domnívají, že materiální využívání sportu, daného ze skutečnosti, že neobyčejně poutá dav, je omezeno jen na několik klubů a hráčů, kteří sice oficielně nesou značku profesionalismu, ve skutečnosti ale se od toho neliší. Materialismus zasahuje do sportu daleko hlouběji než je tomuto zdrávo, zasahuje někde svým rozkladným působením i mezi mládež, do dorostu sportovního. Profesionalismus a amatérismus jsou dva světy, v ovzduší profesionálním nemůže se dařiti amatérismu, z něhož jedině může vycházeti výchova mládeže sportem.

Není myslitelno, aby ti, kdož v klubech vedou sport, jen anebo převážně z hlediska obchodního mohli výchovně působiti na mládež, aby ze sportu měla něco prospěšného pro sebe, tedy pro život a tím i národní společenství.

Všude tam, kde je profesionalismus i amatérismus pod jednou střechou, potkávají se ti, jimž je svěřena výchova mládeže, s překážkami, které jsou někdy nepřekonatelné, ale vždy brzdí snahu, směřující k povahové výchově mladých sportovců. Stavíce tu proti moci peněz ideály, odříkání a sebekázeň, jsou vždy v nevýhodě.

Profesionalismus otevřený — řádně vedený a kontrolovaný, není nebezpečím pro sport, dotýkal by se také jen mizivé části sportovců, ale to, co kolem sebe šíří, tak, jak je prováděn v současné době, je zlem, jemuž musí býti čeleno, má-li sport dáti mládeži a našemu lidu to, co se právem od něho požaduje. Nebudou-li obě složky sportu od sebe přesně a přísně odděleny, bude výchovná práce i nadále tak obtížná a neradostná pro ony pracovníky, jíž mají na mysli dobro mládeže.

Přebory I. průmyslové školy

Vítěz ve skoku Řehoř
Foto: Nvtejček

Před několika dny byli jsme svědky krásných bojů, které svádéli mezi sebou studenti průmyslovky z Betlémské ulice. Při několika disciplinách byli jsme i překvapeni dobrými výkony. Přes to, že na této škole není zařazen tělocvik do vyučování, věnují se žáci ve chvílích volného času footballu, volejballu a hlavně lehké atletice. Průmyslová škola se může pochlubiti mnoha žáky, kteří jsou činni v předních pražských klubech jako je AC Sparta, NSK a SK Slavia. Pro zajímavost uvádíme několik výsledků: 100 m: Štróbl 12.4 vt. a 200 m 24.6 vt. 1000 metrů: Fráňa 2:42.3 min. 400 m: Šípek 54.2 vt. Výška: Řehoř 170 cm.

Celkově zvítězilo stavitelské oddělení, v soutěži tříd SK 2 b. Tyto závody jsou skvělým příslibem dalšího vývoje leh. atletiky na této škole. Žáci děkují na tomto místě panu řediteli Inž. Postlovi, který podporoval uskutečnění přeborů.

—W—

Atlet vám radí:

O ZIMNÍM TRÉNINGU

Je jistě známo všem atletům a instruktorům, že se neběhá a neskáče pouze nohama, nýbrž též pánví, páteří, trupem, rameny a pažemi. Víme, že jen spoluprací všech složek svalových dosáhneme největšího výkonu. Na tento největší výkon musíme proto celé tělo důkladně připraviti, a to právě v zimních měsících! V zimním treningu nenacvičujeme celý styl, nýbrž pouze jeho složky. Dalšími důležitými body jsou cviky rychlostní a cviky vytrvalostní. Všechna cvičení musí se konati lehce, a to pouze do slabé únavy, nikdy ne se zatajeným dechem. Pro udržení tělesné formy doporučujeme plavání a bruslení, ale jen rekreačně. Závodníci — vytrvalci a běžci na střední trati — mohou též závoditi. Velmi účelným průpravným cvičením jest jízda na lyžích.

V zimním cvičení rozeznáváme tyto hlavní body: I. Průpravná cvičení atletická: Těmito cviky posílíme a protáhneme svalstvo. Tyto cviky mají se konati alespoň dvakrát v týdnu. Nejlépe začíti již v prosinci. II. Kondiční chůze a lesní běhy: Tyto mají za účel připraviti a posíliti srdce a hlavně plíce pro speciální trening na dráze. Chůze, spojená s lehkým během, má se konati nejméně jednou týdně i v zimních měsících, a to v turistickém obleku. III. Cvičení se švihadlem: Cvičení se švihadlem posiluje zvláště pružnost kloubů, činnost, která je v atletice velmi důležitá! Tato cvičení doporučujeme zvláště těm, kteří po celý den sedí. IV. Společné hry: Hry, jako odbíjená, košíková atd., jsou vhodným doplňkem cvičebních hodin v tělocvičně. V. Činky a medicinebally: Používáme činek asi 15—20 kg těžkých k posílení paží a zádových svalů. Medicinebally asi 5—10 kg. Tato cvičení mají za účel posíliti svaly ramenní (zvláště pro vrhy a hody) a trupové. Je to výborné zimní cvičení, u nás dosud podceňované a zanedbávané! Do této skupiny patří též přetahování lanem a šplhání, doplňující cviky pro zesílení svalů pažních a nožních. Tolik povšechně o cvičení v zimních měsících. Nyní něco o denní hygieně atleta. V prvé řadě je to správná životospráva, vydatný spánek (8—9 hodin), jednou týdně sprchování vždy teplou anebo vlažnou vodou (masáže, pedikura) a občasná parní lázeň, vážení pro vlastní kontrolu.

Pamatujte si, že není správné přes zimu nic nedělati a pak chtíti v jarních měsících tvrdým treningem dohoniti to, co jsme zanedbali v zimních měsících!

Na atletiku nesmíme se dívati jako na pouhé závodění, vhodné jen a jen pro mladé. Atletika je přirozenou tělesnou kulturou! Nezapomeňte, že v atletice je zdraví a krása! Kdo by měl zájem o sestavení treningu pro jarní přípravu, pište na redakci časopisu »Zteč«. Udejte své stáří, kdy jste začali s atletikou a o jakou disciplinu máte zájem. Správnou adresu a jméno klubu. Rádi vám poradíme! Jolek.

Nejlepší z nejlepších:

FRANTIŠEK LOUDA

(šl.) Bojový sport naše mládež a vůbec mládež nejvíce potřebuje, neboť z něho si nejvíce odnáší do života. Je to na prvém místě, jak již sám název charakterisuje, bojovnost, dále houževnatost, vytrvalost, síla svalů i vůle a v neposlední řadě sebevědomí. Mezi bojovými sporty zaujímá bezesporu čelné místo box. Snad se někomu zdá, že je to sport surový, on však je jen mužně tvrdý, právě tak jako život sám. Vlastnosti, kterých jsme se výše dotkli, musí míti každý boxer, chce-li se uplatnit. Rohování mu je pomáhá získávat, jakmile jich pak jednou nabude, tu si je odnáší nejen do ringu, avšak i do života.

V boxingu nastupují proti sobě vždy soupeři vyrovnaní, pokud se fysických předpokladů týče, což je umožněno rozdělením do osmi vah. Poslední váha, váha těžká, je odjakživa považována za nejvýznamnější. Těžké váhy jsou vždy zlatým hřebem večerů, mistr těžké váhy je vlastně t. zv. mistrem všech vah, tedy skutečně nejlepším z nejlepších. Proto jsme si do této naší serie reportáží zařadili našeho mistra těžké váhy Františka Loudu, který to dotáhl daleko v ringu i v životě, i když toto zařazení mělo velkou překážku v jeho skromnosti.

To bylo stále řečí: „Jsou tu přece jiní, snad lepší, víte, já nevím zda právě já . . ." a pod. My však jsme chtěli mít těžkou váhu, skutečně nejlepšího z nejlepších, a tak v přátelském hovoru jsme ho přece jenom dostali.

Silný muž dobrého srdce a jasné mysli — to by snad byla nejstručnější definice osmadvacetiletého blonďáka, který má za sebou krásnou boxerskou kariéru, která zdaleka není ještě u konce. A co je nejhlavnější, nestala se cílem, nýbrž jen prostředkem: Louda dělá sport pro sport. Z 56 zápasů prohrál pouze 4 a jeden byl nerozhodný. I když boxuje poměrně málo, pokud mu to zaměstnání dovolí, má jedinečné úspěchy: Vybojoval letos 18 zápasů do jednoho vítězně, většinou k. o. a je letošním mistrem Horácka, Podřipska, Čech a Protektorátu Čechy a Morava. To je řetěz sportovních úspěchů, nad kterým se musí s obdivem pozastavit každý, kdo má jen slabou představu o tom, co je to stát v ringu, nebo vůbec, co to je sportovně bojovat. A obdiv se musí změnit v úctu, když se přesvědčujeme, že toto není všechno, že v praktickém životě se tento mladý muž probil na stejně čestné místo, ačkoli ve 14 letech byl pouhým chudým učněm. Nebál se získat zkušenosti, nebál se jít pro ně do ciziny, prošel tvrdou životní školou, v níž nejlepším přítelem mu byl sport. Přítelem, který nezradí, který žene výš, který posílí, osvěží a dodá sebevědomí. Ve 22 letech byl už stavitelem, mladým podnikatelem a dnes je jedním z největších stavebních podnikatelů v Praze. Vést často na 600 stavebních zaměstnanců a 30 úředníků, při tom dělat tak znamenitě sport a nezanedbat duševní život, jak tomu nasvědčuje velká (přečtená) knihovna, bystrý hovor a zájem o vše kulturní, to je zářný příklad pro vás mladé. Snad se vám bude zdát nedostižitelný, leč mnohé si můžete vybrat a mnohému se snažit sami docílit. Není to krásné uplatnit se tak v životě i ve sportu?

O lehké atletice se říká, že je královnou všech sportů a proto ani na ni Louda nezapomněl. Pilně cvičí hod kladivem, dnes je v pořadí docílených výkonů u nás na 5. místě a jistě i zde překvapí. To jsme řekli my, on však jen: „Možná, snad, až jednou zanechám boxu . . ." Je pozoruhodnou skutečností, jež zasluhuje chvály, že Louda nezná sportovní egoismus, který tak často vidíme u lidí, které to ve sportu a často jen a výlučně ve sportu, přivedli dále než na běžný průměr, tedy u mistrů, internacionálů atd. Uznává své soupeře, mezi sportovci má své přátele (boxeři Müller, Heřmánek, Hampacher a Ed. Pospíšil se radou i společným treningem zasloužili o jeho úspěch), neví, co je to podceňování slabšího. A při tom mu stále ve volné chvíli víří hlavou, co by kolektivně, pro celý náš sport mohl učinit, nebo zlepšit. Věnuje ceny na kdejaký sportovní podnik. Obdivuje z malých národů sportovní vzor Finů, přál by si, aby bývalí naši mistři a rekordmani si uvědomili povinnost k celku, předali svěřeně a vychovali zdatnější nástupce, aby našim sportovním talentům byly umožněny studijní cesty, abychom měli krytý sportovní palác, kde by bylo možno i v zimě pokračovat v letním treningu, kde by i v zimě byla cyklistika, všechny druhy lehké atletiky, šerm, box atd. Zatím jsou to přání a František Louda je na prvém místě, kdož by chtěli přiložit ruku k dílu i ke — kapse.

„Takové lidi náš sport potřebuje, takoví lidé musí také vyjít z vašich řad, my jsme vám jen v řadě „nejlepších z nejlepších" představili další vzorný příklad sportovce.

Foto a kresba: Archiv

Ve víře je síla

SPORTOVNÍ VELMOC - NIPPON

(—fb—) Sportovní rozmach v Japonsku je v posledních letech tak jedinečný, že i největší odborníci užasli nad jeho rychlým vývojem, který přináší velmi dobré ovoce. Sport je totiž věcí národní, záležitost národní cti a to je pro každého Japonce věc naprosto svatá. — Japonec, ať činí cokoliv velkého a jmenovitě ve sportu, klekne před každým takovým podnikem a hledá posílení v modlitbě. Neboť ve víře je síla! O tom podali právě Japonci již mnoho důkazů.

Celý svět byl v roce 1936 překvapen marathonským vítězstvím japonského studenta Kitei Sona, který vzal držiteli Zabalovi (Argentina) titul. Po tomto nadlidském výkonu byl Japonec úplně svěží. Avšak zdání klame! Byla to jen zdánlivá svěžest. Ve skutečnosti byl naprosto vyčerpán a jen pýcha mu zabránila, aby se nezhroutil, když mu statisíce lidí připravovalo jedinečné ovace. — Sotva se však dostal do kabiny, zavrávoral a pak klesl v bezvědomí. Námaha 42 km běhu i sebezapření při uvítání se projevily. Hodiny ležel na masérské lavici v hlubokém bezvědomí. Jeho krajané, shromáždění kolem něho, modlili se a jejich radost a nadšení z vítězství neznalo mezí.

To jsou dvě malé ukázky — symbolické pro pojetí japonského sportu, neboť Japonec vidí ve sportu svatý úkol, který slouží k rozšíření slávy Nipponu. Duch japonských sportovců, spojený s typicky asiatskými vlastnostmi: vytrvalostí a odolností, to je tajemství úspěchů, kterých docílil japonský sport během velmi krátké doby. Dnes je Japonsko sportovní velmocí.

První velkou sensaci připravili Japonci světu na Olympiádě v roce 1932 v Los Angeles. Tehdy zvítězili ve všech mužských plaveckých kategoriích. Byl to jedinečný nápor na nejlepší plavce Ameriky. Jejíž sportovní svět prostě užasl nad výkony malých šikmookých postav. Jejich úspěchy byly snižovány, avšak skutečnost nechtěl nikdo pochopit. Nikdo nevěděl, že Japonci léta se již připravovali a to s úžasnou svědomitostí na úkol, který jim byl svěřen.

Japonec byl totiž nejen n… lepším žákem Západu, n… žije také ze staré tradice … ně tvrdé školy tělesných … Dodnes se tam pěstují spor… které se pěstovaly před st… tími. Po národním sportu j… do je nejoblíbenějším spor… kendo, jakýsi šerm bamb… vých tyčí. Obě tyto sporto… disciplíny byly ve školách … vedeny jako povinný před… Před staletími pěstovali … slušníci válečné kasty sam… jů kendo jako trening v … vých dobách a v upomínku … staré zvyky i dnes se před… mito závody konají velk… kevní obřady.

Japonský národní sport, j… do, může se pochlubiti v… ným tažením celým světem … to zajímavé už proto, pon… se v tomto zápasení vyjad… kus japonského světové… zoru. Bojovník »Judo« s… podrobiti sebekázni v … ať již ve stravování, v… ní, v bydlení nebo v … správě. V tom práv… zdůrazňuje celý smysl: … jedná se postaviti sílu … síle, neboť u rovnocenných … peřů by to byla jen otázka … thematického výpočtu. Vě… že japonská rasa je proti o… ním handicapována malo… stavou, hrálo ve vývoji … jak řekl jeho tvůrce prof. … Jirogo, velkou a rozhod… úlohu. Judo je, řečeno spo… ně, životní umění.

Kromě juda a šermu pě… se ještě ve velké míře z… Je to tak zv. »sumo-zápas« … jsou ovšem jen typické ja… ské národní sporty. Avšak … ostatní sportovní disciplíny … pěstují přímo vášnivě a … tedy divu, že z Japonska … stala během velmi krátké d… sportovní velmoc, jakých … jen málo. Dokonce i ženy … zapojeny do tohoto procesu. Sport totiž není pro Japo… jen pouhou zábavou, nebo … tělesnou rekreací, nýbrž je p… devším věcí národní a věcí …

Pěkný záběr z jiu-jitsu Foto: Ar…

Mladí nám píší:

DÍVKA A SPORT

Pro sport se rozhořela téměř všechna srdce mladých lidí. — Sport je život, vzruch, dobrodružství i ušlechtilá zábava. — Sport je krásná věc, nesmí se však v něm hledati smysl života. I zde platí osvědčené přísloví: »Všeho moc škodí«.

Chlapci a dívky, kteří pro samý sport, pro pěstování těla, zapomínají na ostatní stejně ušlechtilé zábavy, jako je literatura, hudba a j., nejsou praví sportovci. Musíme pamatovati na ducha i na tělo.

Chlapci většinou pěstují všechny sporty, pokud jsou jen trochu přístupné jejich k… sám. U dívek je to troc… jiné. Mnoho děvčat se bojí … dy, míč je pro ně těžký, … příliš tvrdý.

I děvčata mají být vyznava… kami slunce, vzduchu a m… mají milovat sport. Nesmí … ovšem na děvčatech žádat, … při sportu přepínala své síl… aby lámala rekordy. Není … vhodné pro mladé ženy. Z… cejí tím nejen na dívčí jemn… ti, ale trpí tím i jejich zdra…

Sport se musí pěstovati, … smí se však pěstovat přemr… ně. Eva Chaloupsk…

DĚTSKÁ KONFEKCE
BRATŘÍ WITTALOVÉ,
maj. J. Bartholomä
BRNO, JOSEFSKÁ 21.
751

CUKRÁŘSTVÍ
A KAVÁRNA
Antonín
Berger
PRAHA II
Vodičkova 38 n.
TELEFON 224-98.

KAVÁRNA PARLAMENT,
Praha II., Václavské náměstí,
telefon čís. 261-30, 339-85.
Dokonalá kuchyně a obsluha.

Kavárna a vinárna
„NAŠE"
PRAHA II., SCHWERINOVA 48.
Telefon 55922 — 50211.

TUNY UHLÍ PŘED VÁMI ZTRÁCEJÍ SE ŠKVÍRAMI!

Na jedné straně sháníte topivo, na druhé straně Vám až 35% drahocenného tepla zbůhdarma uniká skulinami oken a dveří. Učiňte tomu přítrž! Dejte vše utěsnit speciálním kovovým SUPERHERMITEM! Za jednu zimu sám se zaplatí - dalších 10 let bude Vám sloužit zdarma! Volejte, pište:

Superhermit

PRAHA II, PŘÍČNÁ 8, TEL. 278-98
BRNO, GORINGOVA 15, TEL. 10.770
Pásnimo ve všech městech Protektorátu!

MORAVSKÁ BANKA

Centrála v Brně - odbočka v Praze.

Telefon 12.970, 12.974-9.

Odbočky: Boskovice, Bratislava, Holešov, Hranice, Hradec Králové, Chrudim, Kolín, Kroměříž, Kutná Hora, Kyjov, Lomnice nad Popelkou, Mor. Ostrava, Německý Brod, Nová Paka, Nové Město na Moravě, Nový Bydžov, Nymburk, Olomouc, Plzeň, Prostějov, Přerov, Tábor, Telč, Tišnov, Třebíč, Uherský Brod, Valašské Meziříčí, Velké Meziříčí, Vsetín.

Expositury: Praha III, Lázně Luhačovice.

Provádí veškeré bankovní obchody. 655

Moderní bezpečnostní schránky. Safes. Cukerní a uhelné oddělení.

Vytrvalé střádání
podněcuje a zajišťuje
zdravé podnikání a práci

MORAVSKÁ JEDNOTA
ZÁLOŽEN, RAIFFEISENEK A DRUŽSTEV V BRNĚ

„MORAGRO"

V BRNĚ

JEDNOTA
HOSPODÁŘSKÝCH
DRUŽSTEV
ZAPSANÉ
SPOLEČENSTVO
S OBMEZENÝM
RUČENÍM

SLOVANSKÁ POJIŠŤOVNA,
AKC. SPOL. V PRAZE

PRAHA II., VÁCLAVSKÉ NÁM. Č. 60 N.
TELEFON 257-46, 257-47, 257-48, 341-20

provozuje všechna pojistná odvětví.

•

VYŽÁDEJTE SI ZDARMA NABÍDKU A ROZPOČET.

se nenadějete a máte zimu na krku, s ní rýmu, kašel a chrapot....

CIKÁNKY POMOHOU!

SPOŘITELNA
MĚSTA
MLADÉ BOLESLAVĚ
VKLADY • ZÁPŮJČKY

Spoř pro lepší budoucnost
OKRESNÍ ZÁLOŽNA
HOSPODÁŘSKÁ
V MLADÉ BOLESLAVI

Spořte!
ŽIVNOSTENSKÁ ZÁLOŽNA
V MLADÉ BOLESLAVI

PODNIKY
„Griotte"
A. S.,
NYMBURK

máme rádi u koláčů, dortů a ostatních moučníků, ale zvláště u našich oblíbených knedlíků.
Žloutky musíme dnes šetřit, ale přesto nemusíme se zříci krásného vzhledu těchto jídel. Použijeme proto vydatné žlutící přísady do těsta

Oki

Dr. Oetkera